

www.e-rara.ch

Historia stirpium indigenarum Helvetiae inchoata

Haller, Albrecht von

Bernae, 1768

Universitätsbibliothek Basel

Persistent Link: <https://doi.org/10.3931/e-rara-137224>

Plantæ Petalodæ. IX. Liliaceæ

---

www.e-rara.ch

Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

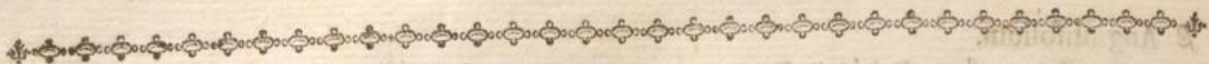

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelnformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

PLANTÆ PETALODEÆ.

IX. LILIACEÆ.

BOERHAAV. ADANSON. p. 42.

Classis naturalis & a nemine prætervifa. Unico foliolo nascens plantula prodit (x): caulis foliis convolutis cingitur simplicibus, in quibus nervi paralleli in apice conveniunt. Fructus trilocularis, loculis in paucissimis speciebus distinctis, ut tres sint siliquæ, cæterum polyspermos. Floris petala, aut segmenta, longe plerumque bis terna (y) absque calyce. Stamina tria, aut sex: tuba unica, trifida, aut tres. Radicum denique teneritas; frequentes bulbi, & viscida natura totius plantæ cum acrimonia commista, colores florum fere speciosi vulgo hanc classem produunt. Unica nobis difformi flore est.

I. TRISILOQUÆ.

VERATRUM TOURNEFORT. t. 145. LINN. n. 1144.

Flores bis tripetali, petalis ovato lanceolatis (a), lineatis, firmis, persistentibus, staminibus tot quot petala, ex ungue ortis. Ungues petalorum conglutinati. Siliiculæ tres (b), quarum repandi apices extrorsum vergunt. In nostra specie, non ita in rubra, flores alii mares cum imitantis fructuum; alii feminae cum filamentis absque antheris.

1204. VERATRUM spica paniculata, floribus maribus & feminis. MILLER. t. 271.

Veratrum album DODON. *purg.* p. 114.

Elleborum album (c) MATTHIOL. p. 1219. CAMERAR. *Epit.* p. 939.

Helleborus albus, flore herbaceo Hort. Aichstett. ord. 8. t. 9. f. 1.

Veratrum racemo supradecomposito, corollis erectis. LINN. p. 1479.

Nihil frequentius in pratis montanis & subalpinis. Noxia planta, quæ integros montes pascuis destinatos inutilis occupat, nullo animali vesca, prætermulum, quem, cum iter per vasta Helleboreta in montem *Montendre* urgerem, vidi folia, dum transibamus, avide decerpisse.

Radix ex tubere longas & innumerabiles fibras teretes demittit. Caulis bicubitalis, non ramosus, erectus. Folia ex evolutione caulis nata, lineata, ovato lanceolata. Spicæ florales numerosæ, densæ: flores erecti, subhirsuti, firmi, albi, extus virescentes, sagittata linea in basi inscripti; tria petala exteriora duriora, tria interiora pallidiora, omnia lineata. Supremi androgyni, imi mares.

Radices acres manducatæ fauces exurunt & labia (d) potissimum mordent. Ad ignem liquorem stillant acerrimum, fere qualem calx fundit (e). Infusum aquosum debile

(x) De hordeo & tritico THEOPHRASTUS, cum pisum, faba, cicer multis foliis prodeant L. VIII. c. 1.

(y) Conf. *Comm. Lit. Nor.* 1744. p. 357.

(a) TOURNEFORT. A.

(b) D.

(c) Helleborum album fert folia Plantaginis, aut Betæ sylvestris, breviora, nigriora, canalium dorso rubescentia; caulem cavum, quadrantalem, tunicis convolutum, quæ albicant, dum arefcere incipit, radicibus multis, tenuibus, ab oblongo & exiguo capite, ceparum modo, exeuntibus. Optimum habetur can-

didum, friabile, carnosum, non mucronatum, tenui medulla, gustu non admodum fervido, neque salivam ciens. Primam laudem cyrenaicum habet DIOSCORID. L. IV. c. 145. PLIN. L. XXV. n. 21. Helleborus candidus radice alba, folio porraceo, secundum aliquos, caule Asphodeli breviori; foliis continuo radici adnexis humi sparsis, radice longa, multiplici THEOPHRAST. L. IX. c. XI.

(d) GREW.

(e) GEORGI, II. p. 126.

odit (x)
a apice
s, ut
age pira
a, tria
atura tot
nanc claf

44

entibus, b
tinati. S
pecie, m
cum B

MILLI

gros mo
m, quen
lia, dum

icubitali
lanceolat
bi, ex
ciora, t

Ad igne
quofum b
b

onatum, f
neque filia
& Dioscoro
t. Helicost
undum aliq
radici adu
THERIA

bile est (f), spirituosum acre (g). Extracti aquosi magna copia habetur, ad dimidium radicum pondus (h), idem debile; sed etiam spiritu vini paratum extractum parcius (i) est, infuso debilius (k), & tamen nimis acre (l). Vis adeo est in particulis volatilibus, quæ avolant, dum extractum spissatur, ut coquendo vires nimie debilitentur (m). Denique & aquoso extracto etsi debilior vis, tamen nimia est (n). Mirum est, quam parum falsi det, ex 150. libr. uncias duas (o).

Vis veratri, cum pecora eo uterentur, deprehensa (p) est. Eadem, quam Helleboro nigro, multo est vehementior, & magis emetica (q). Olim Græci, cum Anticyris uterque Helleborus nasceretur, solo utebantur nigro, albo enim vomitus movebatur (r). Sic RHAZE album infecurum esse pronuntiavit (s). Acriorem nigro esse MESUE (t), sursum & deorsum purgare, & universum corpus immutare ARETEUS (u). Multo nigro terribilior, etiam ubi prospere cadit (x) PLINIUS. Quare HIPPOCRATES, qui albo usus fuisse putatur, non absque magna cautione propinavit, ut prius corpus cibis & vino replet (y). RHAZE vero tepida multa data vim pharmaci superabat (z). Horrendos certe inde vomitus successerunt, cum radix pro radice Polygonati sumta fuisset (a). Vomitus inde vehementissimi (b), & sanguineæ sedes (c). Durissimis mortalibus, qui in septentrione Veratro sibi alvum repurgant, tantus violentiæ sensus est, ut oculi convertantur & excæcentur (d). A Veratro strangulatio, vomitus, anxietas, nervorum convulsio, crampus (e). Ab eodem pharmaco animi deliquium (f). Ab eodem cum cerevisia cocto, pulsus deletus. A scrupulo uno nervorum distentio (g), suppressa respiratio, aponia, frigus universi corporis (h). Iterum ab eodem in vinoso infuso hypercatharsis, sudor frigidus (i), convulsiones. Ex nodulo femine præscripto, in quem Helleborus albus recipiebatur, vomitus & mala symptomata (k). Denique experimento in cane facti, vomitus inde, & alvi purgatio, & convulsio, & ventriculi inflammatio (l). Etiam ventriculo extus impositæ radices vomitum cient (m). Vinum ex vitibus, inter quas albus Elleborus nascatur, urinam ciere THEOPHRASTUS (n). Si vero vis venenata ad sanguinem infracta penetraverit, continuo moriendum est animali, etiam a levi vulnere (o), ut veterum Lusitanorum exemplo constat, qui Veratri succo tela oblinebant (p), & experimenta MATTHIOLI (q) confirmarunt: una tanta putredo excitatur, ut enecti animalis carnes subito tenerescant (r).

Denique deglutitum Veratrum, si paulo nimia copia sumatur, etiam occidere poterit (s). Ab eo medicamine strangulatos vidit FALLOPIUS (t), & mortem intra sextam horam BENIVENIUS (u), & sæpe Sibiriae incolas ex eo pharmaco sumto interire GMELINUS (x). Cum drachma, vel duæ drachmæ, cum pomo coctæ fuissent (y), tunc abjectæ, & additum saccharum, tantilla dosis vehementia

(f) CARTHEUSER *mater. med.* p. 413.
 (g) *Ibid.*
 (h) NEUMAN. T. II. P. 3. p. 101. CARTHEUSER.
 (i) NEUMANN. p. 101.
 (k) CARTHEUSER.
 (l) NEUMAN. *ibid.*
 (m) IDEM. T. I. P. 2. p. 421.
 (n) IDEM. P. 3. p. 102.
 (o) REDI *Sal factit.*
 (p) THEOPHRAST. I. c.
 (q) PLIN. L. 25. n. 21.
 (r) PAUSANIAS L. X. p. 623.
 (s) Ad MANSOR. III. c. 61.
 (t) II c 30. Iconem dat p. 81.
 (u) *Cur. diut.* H. fin. Ut vomitum moveat, addi Elleborinen THEOPHRASTUS.
 (x) PLIN. L. XXV. n. 23.
 (y) Περὶ ἀλλεβοριου. Sic DIOSCORIDES.
 (z) L. VIII. c. 49.
 (a) LENTILIUS *Eteodrom.* p. 868.
 (b) FALLOP. *purg. medic. simpl.* c. 69.
 (c) DESSENNIUS p. 442.

(d) *Act. hafn.* T. V. *obs.* 55.
 (e) LORRY *melanch.* II. p. 313. 314.
 (f) WEPFER *cicut. aquat.* p. 48.
 (g) *Eph. Nat. Cur.* Dec. III. *ann.* 1. *obs.* 65.
 (h) RÖDDE apud ALBERTI *med. leg.* *obs.* 15.
 (i) IDEM. *obs.* 14.
 (k) SCHRADEFER. *de venenis.* Vide vehementes etiam effectus *Bresl. Saml.* 1725. m. Febr. *ann.* 1724. p. 537.
 (l) WEPFER *ibid.* p. 219.
 (m) ETTMULLER. *Præf. ad Chir. infus.*
 (n) I. c.
 (o) CRATO *Epist.* L. II. p. 216.
 (p) CÆSALP. *Spec.* p. 192.
 (q) p. 1226. *Epist.* p. 219. in gallina.
 (r) ARETEUS *cur. diut.* I. p. 76.
 (s) RHAZE.
 (t) I. c.
 (u) C. 51. 52.
 (x) I. p. 75.
 (y) LORRY.

vehementia symptomata movit; & narrat NEUMANNUS, tincturam cum spiritu vini factam adeo acrem esse, ut suscepta guttula, quantum calamus sibi fumere potest, inque vinum malvaticum dimissa, purgationi vehementi sufficiat (z). CATO major vinum purgans faciebat radicibus Veratri circa vitem satis; vel ad vini amphoram Veratri manipulo addito, & una cum musto fermentato. Scrupulus radicis unicus catellum equidem juniorem occidit (a). Drachmæ duæ cum cerevisia coctæ vehementissima mala fecerunt (b); magis adhuc drachmæ (c) quatuor, & a decocto Hellebori albi, in venas injecto, mors cum subita flacciditate successit (d). GESNERUS vini Helleborati duo dabat cochlearia, ea ad vomitum movendum sufficiebant (e). Quare unus radicis scrupulus nimia dosis fuerit (f): drachmam maniacis relinquimus (g), quam BRASSAVOLA dedit; nimium audax (h). CODRONCHUS ad grana 70. (i) exhibuit, & ego equidem in tanta tutiorum medicamentorum copia nollem veneno uti, & cautos vellem pharmacopolas, ne radices albi Hellebori pro nigro emant (k). Veteres in gravissimis malis album Veratrum exhibebant, ad universum corpus mutandum (l), ad humores frigidos expellendos (m), & reddendum calorem, ad rigorem (n), ad quartanam (o), ad cephalæas (p), ultimum auxilium, ad epilepsiam (q), ad maniam (r) [etsi Cl. LORRYO dante morbum non superavit], ad elephantiasin (s); denique in rabie canina (t), si nondum aquæ timor (u) adfuerit, & nuperi ad venerea mala (x). Ulcera vetusta lento usu in Sibiria Helleboro sanant (y). Unguentum ad scabiem valet (z), & decoctio ad tineam vaccarum (a).

Americani radices Hellebori albi in aqua (b) coquunt, in eo decocto macerant suum MAYZ, quod sementi destinant; ita bestias inebriat, neque homini nocet.

ANTHERICUM (c) LINN. edit. prior. n. 303.

NARTHECIUM GORTER Flor. Belg. p. 70. GERARD. p. 142.

Difficillima genera sunt. Phalangium, Ornithogalum & Scilla. Quare ne definitiones alioquin plenas exceptionibus exceptione maxima onerarem, malui hanc plantam separatam relinquere, cui petala sex, stamina sex; in nostra specie imberbia; siliquæ tres per ætatem distinctæ, cornutæ, polyspermæ; tubæ totidem sunt brevissimæ. Sub flore foliaceum quid breve, trifidum.

1205. ANTHERICUM filamentis glabris.

Pseudosphodelus CLUS. Pannon. p. 262. secundus histor. p. 198. ALPINUS C. B. Theatr. p. 552.

Phalangium alpinum, palustre, Iridis folio J. R. H. SCHEUCHZER. It. II. p. 139.

SEGUIER. II. t. 2. f. 14. conf. descript. MOEHRINGII *Eph. Nat. Cur.*

Vol. VI. obs. 117. LINN. Oelansk ref. p. 194.

Anthericum foliis ensiformibus, perianthiis trilobis, filamentis glabris GMELIN. I. p. 73. t. 18. f. 2.

Vulgo

- (z) p. 103.
 (a) WEPFER. p. 219.
 (b) RÖDDER. obs. 15.
 (c) Obs. 14.
 (d) *Phil. Transf.* n. 335.
 (e) *Epist.* p. 5.
 (f) *Eph. Nat. Cur.* Dec. III. ann. 1. obs. 65.
 (g) MATTHIOLUS p. 1222. In infuso WELSCH. *microm.* p. 42. 43 & CODRONCHUS p. 231. in vino. In rabie canina SALIUS.
 (h) *Exam simplic.* p. 531.
 (i) p. 419.
 (k) EHRHARD. *Pflanzenbist.* VII. p. 12.
 (l) ARETÆUS. *Pilulas STARKKYI* ingreditur.
 (m) *Infusum ARETÆUS Curat. diut.* II. c. 7.
 (n) CODRONCHUS p. 374. ad drachmam.
 (o) SALIUS *affect. part.* c. 19.
 (p) ARETÆUS *diut. cur.* I. c. 2.

(q) THEMISON. CÆLIUS *Chron* I. c. 4. CÆLIUS L II. c. 23. Eo remedio LIVIUM DRUSUM sanatum fuisse PLINIUS L XXV. n. 21.

(r) MAYERNE *prax.* p. 67. BATTIE *aphor.* 74. CÆLIUS *Chron.* I. c. 5. ROBINSON. *Spleen.* p. 402. & in literis Cl. RAST Junior.

(s) l. c.

(t) CÆLIUS *Chron* IV. c. 1.

(u) SALIUS. LAYARD *bite of a mad dog.* p. 68. cum exemplis.

(x) GMELIN. *Flor. Sibir.*

(y) IDEM *ibid.* I. p. 76.

(z) NICOLAUS p. 167. b.

(a) BIANCHI *obsf.* p. 192.

(b) KALM. *K. Svenska Wetensk. Handl.* 1751. trim. 4.

(c) Domicilia Afrorum pastoralia facta ex *anthericis* HERODOTUS nominat IV. p. 282.

Il
Volg

Rad

Ha

A

Flores
u
b
n
j

* 1200

In
Rad

Calis

(d) T
(e) W
(f) D
(g) E
(h) G
(i) Ha
cote lev
Antaricoa

II. FRUCTU INTRA FLOREM I. PATULO. 99

Vulgo in Helvetia, nusquam uberius, quam Bernæ in prato *die Eymatte*, qua primum rivus de sylva effluit; & in palustribus circa *Seelhofen*; *Burgdorf* in der *Eymatte*. Etiam in montes & alpes ascendit.

Radix ex communi capite alba, foliosa. Folia radicalia duriuscula, plana, graminea, plurima. Caulis simplex, inferne foliosus, terminatur spica florum conferta, quæ per ætatem longa fit, & cylindrica, nequæ raro interruptitur. Stipulæ sæpe purpureæ, ovato lanceolatæ. Flores in petiolis unifloris, brevissimis. Petala duorum ordinum, ex ellipticis lanceolata, patula, linea media divisa, ex luteo viridia. Stamina glabra, filiformia. Siliquæ semiovatæ separari possunt; tuba filiformis, acuta. Semina scobiformia.

Hæc nostra species nullas vires *offifragas* habet, ob quas simillima in septentrione planta celebratur.

II. FRUCTU UNICO TRILOCULARI

I. INTRA FLOREM.

I. PETALIS PATULIS.

ASPHODELUS TOURNEFORT. T. 178. LINN. n. 421.

Flores hexapetali (*d*), patuli, unguibus conglutinatis, petalis ellipticis. Filamenta ungue (*e*) valente ex origine petalorum orta. Ii ungues circa germen in globulum coeunt. Id vocat LINNÆUS valvas nectarii, quibus inserta sint filamenta. Fructus rotundus (*f*), subcarnosus, fit tribus ellipticis loculis (*g*) conjunctis. Tuba longa, simplex. Semina subtriquetra (*h*).

* 1206. ASPHODELUS (*i*) caule folioso, foliis angulatis, striatis, stipulis maximis.

Asphodelus femina CAMERAR. *Epit.* p. 372.

Asphodelus luteus DODON. *Coron.* p. 142. 143.

Asphodelus caule folioso, foliis triquetris, striatis LINN. p. 443.

Asphodelus verus luteus BLAKWELL. t. 233.

In monte *Fräla* vallis Tellinæ BATTIRANUS rhizotomas.

Radices subteretes, succulentæ, numerosæ, divergentes, flavæ. Caulis non ramosus, firmus, rectus, tripedalis. Folia radicalia numerosa, ex bulbosa quasi origine, glauca, striata, carinata, repanda, ad caulem similia, vaginosa. Spica densa, speciosa. Stipulæ maximæ, albæ, ovato lanceolatæ. Petioli uniflori, breves. Flos paulum irregularis. Petala flava, linea viridi, fena: quatuor in unum ordinem disposita, duo inter (*k*) petala superiora. Ungues villosi; filamentum curvum. Stamina tria reliquis breviora descendunt per inferiora floris, & sursum reflectuntur. Fructus globosus, sex lineis percursus; tuba curva, simplex.

Caulis Asphodeli elixatione mitescunt, & panem suppeditant (*l*). Semen ipsum perinde edule (*m*) est. Ex radice (*n*) bonus panis fit, cocta, siccata, ejusque succus dulcis est. Nocuisse tamen in Biturigibus album Asphodelum, cum in cibum reciperetur, & scorbuti genus excitasse Cl. le MONNIER (*o*).

PHALAN-

(*d*) TOURNEFORT. A.

(*e*) Ibid. & C.

(*f*) D.

(*g*) E.

(*h*) G.

(*i*) *Hastula* regia vulgaris notitiæ, foliis majoris porri, caule leviori, ferente in cacumine florum, quem Anthericon appellant. Radices oblongæ, rotundæ,

glandibus similes, gustu acres DIOSCORIDES. L. H. c. 164.

(*k*) LINNÆUS.

(*l*) SUIDAS p. 364. *PORTA magia natural.* L. IV.

de Asphodelo siculo, qui noster.

(*m*) SUIDAS.

(*n*) Apud Burdigalenses potest de albo sermo esse

Journal de Trevoux ann 1709 m. Dec.

(*o*) LE MONNIER *Oss. a'hist. natur.* p. CXV.

P H A L A N G I U M (p).

A N T H E R I C I L I N N. n. 422.

Pleraque species.

P H A L A N G I I T O U R N E F O R T I I. pleraque species

& aliquæ O R N I T H O G A L I Sp.

A Scilla non video, ut distinguatur. Ab Ornithogalo potest staminibus non trifurcis separari. Petala patula non possunt inter characteres recipi. Nam in vulgatissimo Phalangio ostendit Cl. MÜLLERUS, perpetuam esse mutationem, ut noctu flos totus clausus sit, meridie patulus, mediis horis medio modo se habeat. Nolim tamen nimis longum florem Liliastrum huc revocare. Erunt ergo Phalangio sex petala, sub meridiem patula (q): Fructus ovato triquetrus (r). Stamina sex subulata, tuba longa, unica, sine globo (s).

1207. P H A L A N G I U M radicibus teretibus, foliis radicalibus carinatis, ensiformibus, petiolis unifloris.

Liliago CORDI. *hist.* L. II. c. 106. p. 190. b.

Phalangium non ramosum DODON. p. 106.

Liliago Cordi LOBEL. *ic.* p. 48.

Phalangium parvo flore, non ramosum C. B. *Theatr.* p. 555.

II. Foliis strictioribus C. B. in monte *Wasserfall*.

I. II. *Anthericum foliis planis, scapo simplicissimo* (t), *corollis planis, pistillo declinato*. LINN. p. 445.

In Helvetiæ rupestribus, in *Passgardstüb* prope *Biennam*, circa *Roche*, *Agauni*. Circa *Basileam bey Oris*, *Michelfeldæ*, & in monte *Crenzach*. In montana etiam ascendit, ut in monte *Saleva*, *Wasserfall*: in Valle *Weisland* sub *Gutendannen*, in montibus *Tombey*, *Prapioz*, circa *Morcle*.

Speciosæ plantæ radices numerosæ, teretes, in tuber collectæ, coronatum fetis. Folia ex radice plurima, firma, pedem longa, carinata, graminea. Caulis erectus, cubitalis, firmus, foliis nudus. Spica laxa, pauciflora, decem florum, petioli uniflori. Flores ad biuncem lati; petala duorum ordinum, ut interiora latiora sint, petiolata, cæterum ex ellipticis lanceolata, & pure alba; exteriora extus virente linea dimidia percurruntur. Filamenta latiuscula. Fructus ex rotundo triquetrus, tribus tuberibus exuberans. Semina nitida, hinc convexa, inde duabus planis faciebus excissa. Tuba debilis, incurva.

1208. P H A L A N G I U M radicibus teretibus, foliis duris, gramineis, caule ramoso, laxè paniculato.

Phalangium CAMERAR. *Epit.* p. 580.

Phalangium ramosum LOBEL. *ic.* p. 47. conf. *Flor. Suec.* p. 104.

Phalangium parvo flore, ramosum C. B. *Theatr.* p. 557.

Anthericum foliis planis, scapo ramoso, corollis (u) *planis, pistillo recto* LINN. p. 445.

In Helvetia vulgatissimum. Bernæ in prato aprico *Brunnadern* optimi olim ITHII, in pratis circa *Seelhofen*, in monte *Bolligerberg*. In Aquilejensibus ubique, circa *le Furet*, *le Bévioux*, &c. etiam in montanis *le Creux du Champ*.

Diversissimum a priori, mollius, minus speciosum. Folia radicalia similia, caulina nulla. Caulis ramosus, brachiatus. Panicula rara, sparsa; petioli uniflori. Flos multo minor, petalis ellipticis, quorum exteriora angustiora, non petiolata, lanceolata; interiora petiolata, ovalia (x). Fructus & femina similia. In sinu angulo fructus porus parvus, mellifer. Horologium floris ingeniosus MÜLLERUS in hoc flore invenit (y).

1209.

(p) Phalangio rami duo, tres, plures, in diversa tendentes; flos candidus Lilio similis, multas incisuras habens. Semen nigrum, crassum, Lenticulæ dimidiatæ figura: radix parva, tenuis, herbacei coloris.

(q) TOURNEFORT. A.

(r) D.

(s) A. C.

(t) Conf. *O'änsk resa* p. 228.

(u) Conf. *Iver. Oeland.* p. 178.

(x) LINN.

(y) *Mém. de la Soc. de Berne* 1766. T. IV.

is spo-
tissimi
in su
Nobis
io in
na in

imbu-

eliana

Circa
n ad-
sues,

Folia
lus,
ioli
iura
us vi-
tri-
dua-

oso,

445.
i, in
circa b

caulina
Flos
olata,
n su-
Mu-

1209.

v.

1209.

Pur

Ra

1210.

Co

Co

J. B.

Bulb

1217.

II. E

III. J

& I

I. & I

In H

IV. G

(*) Em

(*) Hi

the date

T

1209. PHALANGIUM foliis crassulis, scapo unifloro.

Pseudonarcissus gramineo folio, seu *Leuconarcissus æstivus* C. B. Prodr. p. 27. RUDBEK. Elyf. II. p. 64.

Bulbocodium alpinum, juncifolium, flore unico, intus albo, extus squalide rubente DILL. LEN. Syn. III. p. 374. t. 17. f. 2.

Anthericum foliis planiusculis, scapo unifloro LINN. p. 449.

Et ex horto sicco C. B.

Narcissus serotinus CLUS. p. 162.

Narcissus autumnalis minor J. B. II. p. 662.

Pure alpina. In *Hohenmesmer & Sattel Abatiscellanorum* J. GESNER. C. B. in *Speluga*, HUBERUS in monte *Lunae*. Ego in *Gemnio* abunde; etiam in monte *St. Bernhard, Kahlenberg, Schönbühl*.

Radix bulbosus est oblongus, obductus reticulo. Folia ex radice multa, gracilia, teretia aut triquetra [in notis meis]. Caulis quatuor unciarum, aut paulo altior, frequentibus, sed brevioribus foliis adpersus. Flos unicus, sponte connivet, ut vespertinus flos Phalangii. Petala ovato lanceolata, alba, intus & extus rufis, spadiceis lineis picta: unguis luteolus. Fructus ex triquetra conicus; tuba prismatici, tribus ferrugineis punctis notata. Verna planta, continuo nivis defluxum sequitur.

1210. PHALANGIUM longissime spicatum, filamentis latis, lanceolatis.

Ornithogalum saxuodes RENAULME. p. 90. 93.

Ornithogalum racemo longissimo, filamentis lanceolatis, pedunculis floriferis patentibus, equalibus, fructiferis scapo approximatis LINN. p. 440. Add. Iter. Scan. p. 220.

J. B. Genevæ à la *Batie*, & in colle ad *Fl. Arve* e regione *Champé* ibid. RAJUS in segetibus versus mont. *Saleva*. Circa *Bussigny & Cressy supra Lausannam*. STÆHELINUS ad *Birsam* in dumetis, in via ducente ad *Münchenstein*, in via secundum *Sylvam montosam prope Sissach*. Abunde legi in dumetis ad viam inter *Chambon & Chessel Aquilejensium*.

Bulbus crassus (z). Folia mollia, carinata, ad terram reflexa, cito dispereunt. Caulis bipedalis & altior, non ramosus, spicam gerit longissimam, & maxime multifloram. Stipulæ albæ, amplexicaules, lata origine, longe caudata. Flores erecti, immaturi connivent, inde sensim magis & magis expanduntur. Petala ex viridibus flava, oris albis; eorum tria exteriora angustiora, tria interiora latiora, breviora. Filamenta omnia lata, mucronata, tria exteriora angustiora. Tuba filamentis brevior. Fructus ovatus, colliculis subrotundis distinguitur.

1211. PHALANGIUM radice bulbosa, foliis latissimis, obtusis, spica pauciflora, stipulis minimis.

Hyacinthus (a*) Fuchsii DODON. coron. p. 181. hist. p. 219.

Hyacinthus stellaris, Germanicus VALLET. t. 35.

Hyacinthus stellatus bifolius, vernus, dumetorum, flore caruleo J. B. II. p. 679.

Icon Cl. LEDERMULLERI Versuch. t. 6.

II. Flore exalbido, carneo, albo.

III. *Triphyllus* I. Flore albido.

Hyacinthus stellatus, albo flore CLUS. hist. p. 184.

& II. Caruleo C. Basil. p. 19.

I. & III. *Scilla radice solida, floribus erectiusculis, paucioribus* LINN. p. 443.

In Helvetia aliquanto minus, quam in *Alsatia vulgaris*; Basileæ tamen legi paulo ultra *Crenzach*. C. B. in nemore *Wylensi*, versus *Hiltelingen*, & circa novam domum (a). Am *Homburger Ante* (b). Tiguri in *Käferhölzlein*. Aquilejæ abunde in pratis, ut in prato familiæ *Bernensis Magran*. In sepibus à *Noiraignes*. Au verger de la *Combe* CHATELAIN.

Radix

(z) Emend. III. n. 179.

(a) Basl. Merkw. p. 709.

(a*) Hi *Scillæ* LINN. n. 419. quibus pro caractere datur tuba decidua.

(b) Ibid. n. 13.

Radix bulbosa, cepacea. Folia lata, obtusa, mollia, duo, tria. Scapus nudus, femipedalis & dodrionalis. Spica florum laxa, pauciflora, ad 10. flores, sæpe vero tantum duos ternosve fert. Stipulæ minimæ. Flores patuli, etiam repandi, brevissime connexi, ungue viridi; bractea ovali cærulea, saturatori lineâ divisa. Ordo exterior petalorum angustior, interior latior. Tuba simplex, fine acuto. Ovarium conicum. Filamenta lata.

* 1212. PHALANGIUM radice bulbosa, foliis latissimis, obtusis, spica multiflora, stipulis longitudine petioli. †

Hyacinthus stellaris, vernus, parvulus, flore ex cæruleo cinereo J. B. II. p. 581.
Parvulus Hyacinthus stellaris, vernus LOBEL. advers. II. p. 486.

In partis suburbanis legi *im alten Berge*, qua nunc via munita & omnia Medica confita sunt.

Bulbus & folia fere perinde ut in 1211. Sed spica brevis, multiflora (c); stipulis, petiolis & floribus cærulescentibus, petalis obtusis. Stipulæ longæ, subulatae (d).

Non est *Scilla* 3. LINN.

1213. PHALANGIUM radice bulbosa, stipulis maximis, hirsutis, floribus umbellatis, petiolis unifloris.

Ornithogalum purpureum RENEAULME p. 91. ic. p. 90.

II. Majus TABERNEMONT. p. 632.

Ornithogalum alpinum, latifolium, flore luteo de BRY florileg. t. 48.

Ornithogalum scapo anguloso, diphylo, pedunculis umbellatis, simplicibus LINN. p. 439.

Basileæ versus St. Jacob, ubi legi, circa Gundeldingen. C. G. Kiburgi. Circa Thierachern. In Gubernio Aquilejensi abunde, Rupe in prepoury prope stagnum, quod effodi: inde in alpes ascendit *Chapuisé*, *Fouly*, *Trone*, in pratis ubique, vel in agris.

Radix bulbus est carnosus, rotundus. Folia radicalia paucissima, graminea, acuta, scapo sæpe longiora (e). Scapus educit aut unicum, aut duo folia inæqualia, aliquando tria, multo latiora, per oras subhirsuta, ex quorum sinu multi pediculi florigeri, uniflori, exeunt, leves isti, aut paulum subhirsuti. Petala lineata duorum ordinum, intus cum virore lutea, extus tota viridia, plerumque glabra. Stamina neque lata, neque tricuspidata, nata ex petalorum origine. Tuba trigona, trifida.

* 1214. PHALANGIUM radice bulbosa, stipulis maximis, hirsutis, floribus umbellatis, petiolis multifloris.

Ornithogalum pannonicum, minus, luteo flore CLUS. Pannon. p. 190. 191.

Ornithogalum pallido flore J. B. II. p. 624.

Ornithogalum luteum TABERNEMONT. p. 633.

β *Ornithogalum bulbiferum*, minimum, tenuifolium COLUMN. Ecpbras. p. 323. 324.

Ornithogalum ανθομηλινοριζογκος RICHER.

Ornithogalum angustifolium, bulbosum RUDBEK. II. p. 139.

Ornithogalum scapo angulato, diphylo, pedunculis umbellatis, ramosis. LINN. p. 440.

In sylvula ad dextra novæ domus Cl. MIEG.

Humilius (f) est & ramosius: folia radicalia angusta, vix lineam lata. Scapus folia edit numerosa, quinque, sex & septem, pariter radicalibus latiora, in longiorem mucronemeducta. Petioli florigeri, hirsuti, biflori, etiam triflori. Petala exteriora subhirsuta. In sinu umbellæ sedet non raro agmen bulbillorum congestorum.

ILL. GMELINUS cum 1213. conjungit *Flor. Sibir.* I. p. 46. seqq. & certe summa est, etiam cum discriminibus, quæ dixi, in utroque similitudo.

ORNI.

(c) Paucos habet J. B.

(d) Habet J. B.

(e) *Emend.* VI. n. 23.

(f) *Emend.* VI. n. 24.

Sci
re
si
si
si

multi

Mele

stipiti
tate

us umb

in
a The
tugum
ubique

acut
la, si
si
linea
glabra
na vi

us un

324

440

us filo
longio
Perak
estorum
sunt

DRN

A P

1215

In viis

Balbof

ta

n

i

d

r

e

Ornit

* 1216

Fxo

Eulbu

Animal

all

ma

ma

(e) O

velice

berce, in

olozatos

flus fur

ORNITHOGALUM (g) RAJ. *meth.* p. 119.ORNITHOGALI TOURNEFORT. t. 263. *Species.*ORNITHOGALI LINN. *Spec.* n. 418.

A Phalangio differt staminibus latis (b), quæ vel omnia tricuspida sunt, vel certe alterna tria. A Porro defectu vaginæ distinguitur. Flos patulus. LINNÆUS characterem staminum excludit, sed addit initium petali erectum esse, idque persistere. Ea nota perobscura est.

1215. ORNITHOGALUM stipulis maximis, petiollis lateralibus longissimis.

Bulbus Leucanthemos minor, seu Ornithogalum DODON. coron. p. 183. hist. p. 221.

Ornithogalum ἡλιοχαρμος RENEAULME. p. 88. ic. p. 87.

Ornithogalum floribus corymbosis, pedunculis scapo altioribus, filamentis emarginatis LINNÆUS p. 441.

In viis gramineis & inter vineas, inque agris. Tiguri circa Silam & Richrischwyl. Aquilejæ abunde, Basileæ, circa Lichstal.

Bulbosa radix adgnatos habet. Folia radicalia mollia, carinata, linea parum latiora, tamen & bilinearia, obtusa. In caule dodrantali stipulæ albæ, maximæ, carinatae. Petioli uniflori. Flores spicati sunt, ut tamen umbellam mentiantur, cum inferiorum petioli longissimi supra supremos breviores se efferant. Petalorum ordo duplex, quæ lactea intus, extus lata virente linea distinguuntur. Staminum filamenta lata, succulenta, tria simplicia, tria emarginata antheram ex divisione emittunt. Fructus ovatus, obtusus. Tuba simplex.

Ornithogalum umbellatum aliud medium (i), latifolium C. B. quod dicitur in Basileensibus provenire, pro eodem habeo.

* 1216. ORNITHOGALUM floribus spicatis, senescentibus pendulis, filamentis staminum alternis majoribus, bicornibus.

Ornithogalum Neapolitanum CLUS. append. II.

Ornithogalon exoticum, magno flore, minori innato C. B. RUDBEK. Hort. Elys. II. p. 137. f. 12.

Ornithogalum floribus secundis pendulis, nectario stamineo campaniformi LINN. p. 441.

Exotica planta indigenatum adeptæ est, & in pratis circa Bernam passim floret via im aiten Berge. Prope Genevam in pomariis pagorum Frontenay, Conche.

Bulbus conicus, gracilis. Folia non lata, fere ad sefcuncem, mollia, obtusa, culmo breviora. Culmus spicatus. Spica longa, bracteis ovato lanceolatis, coloratis, flore longioribus, longe aristatis. Flores juniores erecti, maturi penduli, in petiollis semuncialibus, conniventes, per ætatem reflexi, petalis per oram albis, cæterum late virentibus. Stamina quasi in unam cylindrum conjuncta, ut tamen separari possint, tria majora, tria minora, omnia filamentis latis, quorum minora integra sunt, apicemque ex obtuso sine gerunt, majora tricuspida, cuspidibus latis, ovato lanceolatis, paulo anthera brevioribus, quæ ex nervo filamenti lati orta ei infident. Fructus ovato trigonius, niger; tuba simplex, sine extimo clavato.

II. FLO-

(g) Ornithogala caule tenero, albo, semipedali; radice bulbosa, molli, tres, quatuorve adgnatos habente, in pulve coquitur. PLIN. L. XXI. c. 17. Eos adgnatos DIOSCORIDES in cacumen ponit, & addit flores foris herbaceos, qui, dum se pandunt, hiantes lactei videntur, inter quos dissectum cachryos modo capitulum emicat DIOSCORID. L. II. c. 138.

(b) TOURNEFORT. A.

(i) Baier Merkw. p. 874. 1024.

III. FLORIBUS AGGREGATIS.

ALLIUM (k) HALLERI LINNÆI n. 409.

ALLIUM TOURNEFORTII.

CEPA TOURNEFORTII.

PORRUM TOURNEFORTII.

Flos hexapetalos plerumque connivens, petalis lanceolatis. Stamina simplicia, aut alterne trifida. Flores congesti, & communi vagina excepti. Ostendi, non posse Porrum, ob stamina trifida, separari, cum etiam Ceba vulgaris stamina alterne trifida habeat, & ea (l) tamen Ceba ab altera Ceba sibi simillima separari nequeat, cui stamina non trifida sunt, eamque notam inutilem reddat eadem Ceba quæ Allium 12. Opusculi nostri, cui stamina & integra sunt, & semitrifida, & trifida. Eadem Ceba ostendit a staminum coalitu characterem sumi non posse. Ordines inde constituere licuerit.

I. STAMINIBUS ALTERNE TRIFIDIS

PORRUM TOURNEFORT. t. 204.

1217. ALLIUM radice ambeunte tunicata, foliis gramineis, spica spherica, staminibus alterne trifidis (m).

Porrum CAMERAR. Epit. p. 321. commune capitatum C. B. RUDBEK. II. p. 142. BLAKWELL. t. 421.

Allium caule planifolio, umbellifero, staminibus tricuspидatis, radice tunicata LINN. p. 423. β Porrum sectile MATTHIOL. p. 550.

In vineis Wylensibus C. B. Circa Moutru in vineis; sed, ut puto, casu aliquo provenit.

Bulbus carnosus, ventricosus, scapum ex medio emittit. Scapus tripedalis & ultra, inferne foliosus. Folia ad unciam lata, ora levi. Vagina breviter conica, caduca. Spica densa, maxima, spherica. Petioli purpurei; petala subpurpurea, linea purpurascens divisa, cui in petalis exterioribus obscurior color respondet.

Culinaria planta, mihi cum toto genere ob diuturnum factorem exosa, fatuo juri ad saporem additur. Decoctum ex potentioribus medicamentis est, quod calculum vesicæ maceratum dissolvat (n), quæ laus a Ceba abest. Succum trium denariorum pondere potum subito occidisse PLINIUS (o). Non probabat Porrum DIOSCORIDES, nisi ad pectoris vitia, ciendamque venerem (p).

1218. ALLIUM (q) radice sobolifera, foliis gramineis, spica spherica, staminibus alterne trifidis de Allio n. 5.

Allium sphericeo capite, folio latiori C. B. RUDBEK. Camp. Elys. II. p. 151.

Scorodoprasum latifolium, spontaneum, Italicum, floribus solute purpureis, odoratis. MICHELI t. 24. f. 95.

Allium caule planifolio, umbellifero, umbella globosa, staminibus tricuspидatis, petalis carinis scabris LINN. p. 123.

In agris circa Wiesam, inque vinetis circa Crenzach.

Neque hanc veram civem esse persuadeor. Stirpes tamen a G. BAUHINO citatas non sustinui omittere.

Radix carnosæ, spherica, ex inferiori parte adgnatos bulbos producit, sibi circumnatos. Culmus cubitalis, aut paulo altior, inferne foliosus, foliis glaucis, pulposis & succulentis, tribus etiam lineis latioribus; spatha conica, unifolia, decidua; spheræ densa; petioli unciales; petala exteriora cavula, alba, media linea divisa,

(k) Allii genus nat. p. 325.

(l) Ibid. p. 356.

(m) De Allio n. 7.

(n) LOBB. de calc. c. 10.

(o) L. XIX. c. 6.

(p) L. II. c. 142.

(q) Ampeloprasum in vinetis nascitur, foliis Porri. Ructu gravis stomacho adversatur. PLIN. L. XXIV. n. 56. DIOSCORID. II. c. 144.

cia, az
nope
na ab
eparat
radem G
femini
non pu

S

a, stano

II p. 14

x. p. 43

in alip

et ultra,
ica, ca-
tura,
epondet.

o juri ad
calculu
denario-
Porrum

stano

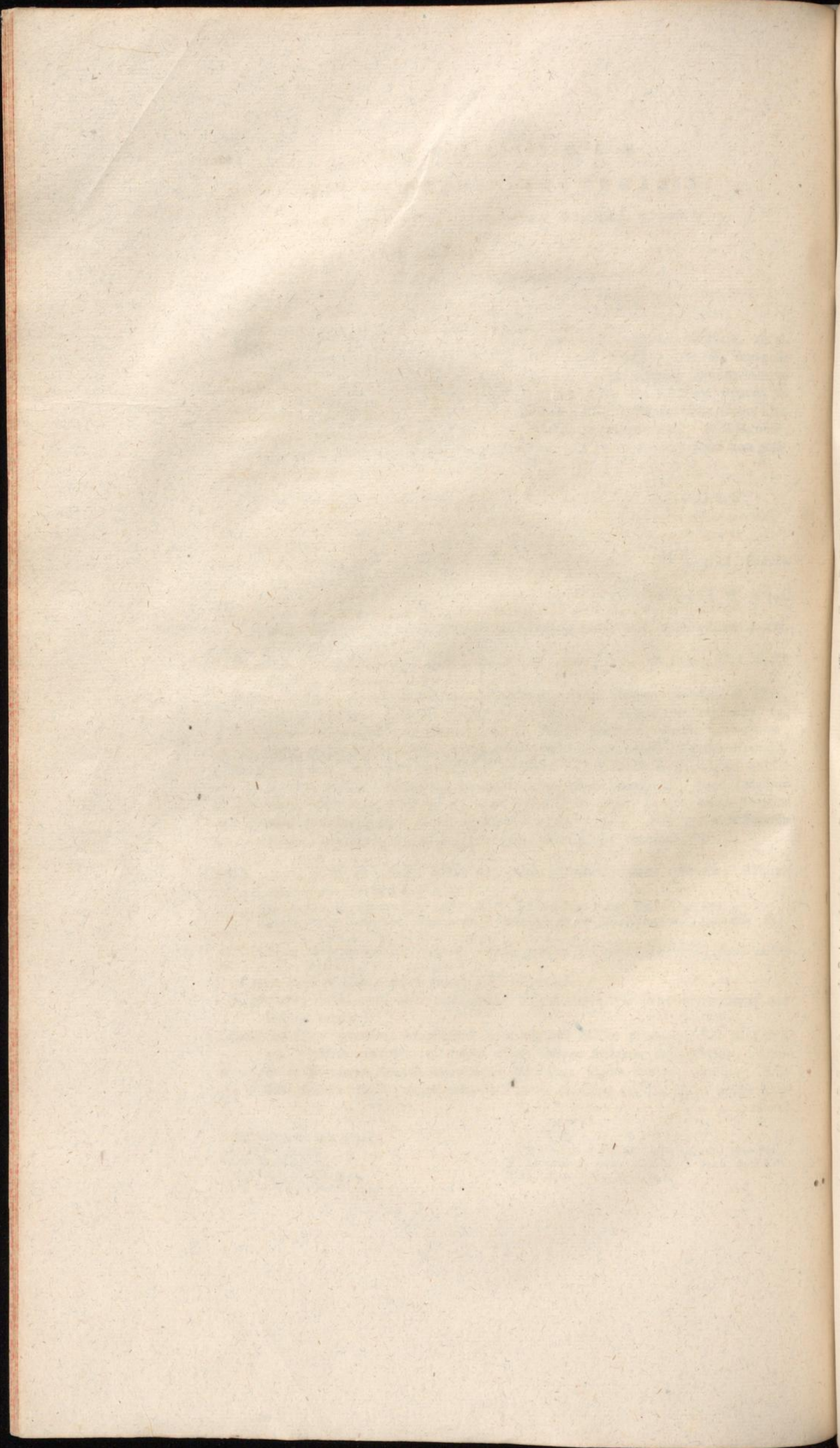
is. M.

lia caris

atas no

ircum-
pulp-
ia, des-
dia lina
divit.

Folio Por
L. XXV

1215

Ra

Radix

Ob r

1220.

Vul

In

Icones

e

(*) Lix

To

divisa, interiora latiora, & rotundiora. Tria stamina paulo flore longiora, lata, mucrone extrorsum flexo, antheram sustinente: interiora longiora, latiora, trifida, tribus aristis quarum media antheram sustinet. Fructus (r) constat duabus pyramidibus, in basibus sibi adaptatis. Earum inferior, brevior, sursum laetescit, superior est pyramis truncata, trihédrica. In utriusque pyramidis conjunctione tres lineæ eminentes, quasi resectæ. Tuba brevissima. Odor Porri.

1219. ALLIUM radice multiplici, foliis gramineis, spica sphaerica, staminibus alterne trifidis de *Allio* n. 8.

Allium seu Moly montanum V. CLUS. *pannon.* p. 216. 218. ob bulbos laterales: nam figura est *Allii* n. 1221.

Allium montanum, capite rotundo C. B. RUDBEK. p. 157.

Allium caule planifolio, umbellifero, staminibus tricuspидatis, umbella subglobosa, floribus lateralibus nutantibus LINN. p. 423.

RAJUS & J. B. in vineis & segetibus *Genevæ*, *Basileæ* C. B. & in vicino Comitatu *Montbelgardensi*, inque *Delpinatu* ubique provenit. Legi *Sulzæ* Thuringiæ & inter *Erfort* & *Tieffenthal* Thuringiæ, in Helvetia nunquam.

Radix fit bulbis purpureis & nigris, numerosis, inter albas communes vaginas congestis. Scapus tripedalis; folia graminea, tres lineas lata; spatha, ut LINNÆUS vocat, brevis. Caput fere sphaericum. Flores petiolati, medii subrecti, laterales penduli, sed id cum Porris & omnibus Alliis capitatis commune est. Petala exteriora deorsum gibba, acutiora, ut solent, purpurea, linea distincta saturati coloris. Interna dilutiora, erecta, absque linea eminente. Fructus & semina Porri, & brevissima pariter tuba: stamina de flore eminent.

Ob radicem simplicem non pertinet ad nostrum *Porrum caule tereti, folioso, foliis linearibus, planis, umbella globosa, staminibus corolla longioribus.* GMELIN. n. 19. p. 56. t. 13. & 14. f. 1.

1220. ALLIUM radice gemella, foliis fistulosis, capite sphaerico, staminibus alterne trifidis.

Vulgaris plantæ synonyma difficilia.

Nonne *Allium sphaerocephalon, purpureum, Italicum* J. B. II. p. 563?

Allium seu Moly juncifolium, capite sphaerico, flore purpureo RUDBEK l. c. p. 160.

Allium caule tereti, folio umbellifero: foliis semiteretibus, staminibus tricuspидatis, corolla longioribus LINN. p. 426.

Scorodoprason montanum, juncifolium, capite rotundo, dilute janthino, floribus paucis MICHELL. p. 25. t. 24. f. 2. non videtur differre.

In rupibus Helvetiæ calidioribus abunde. Prope *Hinderlachen* in *der Goldey*, circa *Bonneville*, *Neocomum*, *Roche*, in Gubernio Aquilejensi, *Seduni*, *Agauni* ubique. *Basileæ* in agris *aufm Birsfeld*; versus *Huningen*; ad pontem *Wiesæ* & retro *St. Jacob* la CHENAL.

Icones prioris, plantamque ipsam, fatis refert. Bulbi tantum duo, quorum alter in caulem florentem ejus anni consumitur; alter lateralis priori adsidet, semicavus, futuri anni caulem editurus. Scapus cubitalis. Folia fistulosa, succulenta, semiteretia, continuo marcescunt, ut in plerisque solent Alliis. Vagina, quæ spatha, brevis. Spica sphaerica, floribus mediis erectis, lateralibus repandis, etiam pendulis. Petala conniventia: exteriora in basi gibba, & reliqua *Allii* præcedentis. Stamina de flore erumpunt; exteriora acuta, tria interiora longiora, obtusa; aristæ prælongæ: color læte & saturate alias purpureus est. Fructus triquetropyramidalis.

β Recte conjungebat LINNÆUS hortense, grandius, *Moly atropurpureum* SWEETII t. 60. cujus iconem dederam. Nunc separat, ob pedunculos exteriores breviores. Eos video in utroque *Allio* pares esse, & perinde dependere. Et stamina nostrati juniori breviora flore, adultiori longiora sunt, & habeo in *Valesia* natum atropurpureum.

1221.

(r) LINN.

Tom. II.

D. d

1221. ALLIUM radice multiplici, foliis fistulosis, capite sphaerico, bulbifero, staminibus alterne trifidis, de *Allio* p. 338. n. 4.

Allium sylvestre L. FUCHS. p. 737.

Allium sylvestre tenuifolium DODON. p. 683. LOBEL. ic. p. 156.

Allium sylvestre, campestre, purpurascens C. B. RUDBEK. p. 153.

Nonne *Scorodoprasum montanum, juncifolium, nucleis capitulorum ciceris magnitudine, plerumque crinitis & purpurascens: floribus concoloribus* MICHELI. p. 25. n. 5. ob crines, tum n. 7?

II. Capitulo geminato, floribus destituto.

Allium sylvestre, capite gemino C. B. MORIS. p. 391. S. 4. t. 15. f. 4.

III. *Allium campestre, juncifolium, purpurascens, capitatum majus* C. B. RUDBEK. p. 153. Foliis quidem latis, sed ex crinibus agnoscitur.

IV. Et minus C. B.

Allium caule tereti, folio bulbifero, staminibus tricuspидatis LINN. p. 428.

Circa Brugg, Königsfelden, Tigurum; Basilea in agris lapidosis versus Muttenz, Kleinriehen, Kleinbuningen, aufm Birsfelde. Gottingæ vulgatissimum. Interlaci in segetibus.

Radix congeritur ex multis bulbillis, variæ molis, per planas superficieculas sibi respondentibus, in unum bulbum coagmentatis: altera facies convexa, color albus est; scapus bipedalis; folia teretia, fistulosa. Vagina longa, angusta. Capitulum fit ex uno, etiam ex duobus bulbillorum sphaericis racemis, qui sæpe vivipari, plantulam incipiunt, id vocant *crinitum* esse. Inter eos bulbillos petioli florigeri, serotini. Flores exigui; petala duorum ordinum, ad basin gibba & subviridia, alba, obscure purpurea linea distincta, apice subrubello. Fructus non maturatur. Fætor acris.

Saporis excellentiam alaudis Lipsiensibus addere creditur (s); sed lac & butyrum vitiat (t).

* 1222. ALLIUM foliis ciliatis, umbella bulbifera, staminibus (u) alterne trifidis de *Allio*, n. 3. apud RUPPIUM a me editum delineatum, T. II.

Allium, seu Moly montanum, latifolium CLUS. Pannon. p. 212. 213.

Allium montanum, bicorne, latifolium, flore dilute purpurascens. C. B.

Allium sylvestre, amphicarpon, foliis porraceis, floribus & nucleis purpureis RAJ. Syn. II. p. 230. cum descriptione.

Icon 290. Flor. Dan.

Allium caule planifolio, bulbifero, vaginis teretibus, spatha mutica, staminibus tricuspидatis LINN. p. 426. Add. OSBEK. Chin. resa p. 49. qui Gadibus reperit.

Basileæ ad sepes inter campos, patibulo adfitos & St. Jacob. In montis Muteti latere septentrionali, locis gramineis Cl. la CHENAL J. R. STÆHELINUS prope Riehen. In monte Kifbäuser legeram.

Multi in umbella bulbi, & una purpurei nuclei, communi fusca membrana obnupti, aliqui etiam in imo culmo. Culmus bicubitalis. Folia lata, ad quatuor lineas, ex margine suo brevibus & rigidulis pilis ciliata. Umbella exigua. Vagina decidua, bicornis, altero cornu longo, altero brevi ovato lanceolato. In umbella bulbi numerosi, atropurpurei. Flores pauci, vix trigeni, in petiolis femuncialibus, etiam duriusculis, exigui iidem, vix duas lineas longi. Petala violacea, linea divisa coloris saturatoris. Stamina exteriora trifurca, medio petiolo antherifero, ex divisione prodeunte (x). Interioribus latum & simplex est filamentum. Odor acris Allii.

A rusticis in cibum recipitur KALM.

In prioribus cum Allio Suecico ab ILL. ROSENIO dicto (y), & a se ipso, cumque Allio capite convoluto LINNÆUS (z) conjungebat. Nunc separat (a) nostrum, quod utique ab Ophioscorodo bulbis immensum minoribus, floribus multo perfectioribus, habitu multo humiliori differt. Num vero septentrionalis planta a nostra vere diversa sit, non dixerim. Vaginas ei ancipites, nostro teretes, huic

(s) BUCHNER. *miscell.* ann. 1727. p. 486.

(t) BRADLEY *lady direct.* p. 87.

(u) Stamina TOURNEFORT. G.

(x) OEDER. *ic.* & *nostr.*

(y) *Obs.* p. 21. n. 13.

(z) *Descriptio Oelandic.* ref. p. 60. 247.

(a) *Spec.* p. 426. *Flor. Suec.* p. 104.

...

...

...

...

fibi n-
lor al-
Capi-
epe vi-
petiol
bba &
ruchus

...

...

...

vidari
eti la-
I N U S

nupti
lineas
gina de
n un
femur
a violi
petiolo
est fil-

o, cum
urat (a)
florib
ntrionis
ro teres
hui

In He

m

de

in

Radix

cu

no

lo

fol

pe

ca

lic

n

e

t

i

Z

A

A

In He

S

c

Bulbo

f

l

a

r

c

(i) Radix

huic etiam spathas muticas facit Vir Clar. Sed muticam etiam in boreali Allio & RUDBEKIUS pinxit, & OEDERUS. Vaginæ discrimen non satis intelligo.

II. STAMINIBUS NON TRIFIDIS,

I. BICORNIA.

1223. ALLIUM bulbo simplici, foliis fistulosis, spatha bicorni, umbella bulbifera de Allio n. 26. cum icone.

Allium seu Moly montanum III. CLUS. Pannon. p. 213. 215.

Allium montanum, bicorne, flore exalbido C. B. Pan. RUDBEK. p. 156.

Allium bicorne, proliferum, flore intus albescente, cum striâ purpurascente J. B. II. p. 560.

Allium sylvestre, bicorne, flore viridi IDEM II. p. 561.

Allium caule tereti, caule bulbifero, foliis scabris, semiteretibus, subtus sulcatis, staminibus simplicibus LINN. p. 129. Flor. Suec. p. 104.

In Helvetia non uno loco; Michelsfeldæ in dumetis collis, qui longe prata terminat. In dumetis & inter vineas Muteti la CHENAL. Circa Sonvilliers secundum agros Cl. GAGNEBIN. Badæ in arcis dirutæ ruderibus legi. Genevæ inter segetes RAJUS. A la Neuveville Cl. CHATELAIN.

Radix simplex & exiguus est bulbus, carnosus, gracilis, sursum acutus, Culmus cubitalis & altior. Folia ex toto culmo, teretia, fistulosa, ut scabra vero sint, non video, etfi lineæ paulo conspectiores sunt. Vagina bifolia, cornubus prælongis, etiam quatuor unciarum, altero longiori. Umbella pauciflora, & sæpe foli absque floribus lutei bulbi, in sphaericum acervum congesti, sessiles. Alii petioli, unciales, aut bulbos ferunt, aut imperfectos flores; alii veros flores campaniformes. Petala exteriora acutiora, viridi eminente nervo divisa, pallida purpura suffusa. Interiora latiora, linea minus eminente, obtusiora, alba magis; subinde & ipsa rubore adpersa. Stamina maturescendo longiora fiunt, ex petalorum origine nata. Fructus prismaticus, sex jugis eminentibus & totidem sulcis distinctus. Tuba fructus longitudine, de flore eminens. Odor bulbilorum porraceus, mitior.

1224. ALLIUM bulbo fobolifero, foliis succulentis, spatha bicorni, umbella bulbifera, de Allio n. 27. cum icone.

Ampeloprasion proliferum LOBEL. ic. p. 116. PFAUZ gram. med. p. 17.

Moly montanum II. CLUS. p. 213. 214.

Allium sylvestre, bicorne flore ex herbaceo albicante cum triplici in singulis petalis striâ atro-purpurea RAJ. cat. plant. Angl. app. p. 2. hist. p. 119.

Allium montanum, bicorne, angustifolium, flore purpurascente C. B. RUDBEK. p. 155.

Allium sylvestre, bicorne, purpureum, proliferum J. B. II. p. 561.

Allium caule planifolio, bulbifero, staminibus subulatis LINN. p. 426.

In Helvetia non rarum. Bernæ um den Bodenaker. Circa Uetendorf, Rinckenberg, Spiez. Circa Roche, St. Tryphon, in muris. Ad viam regiam versus Montru, circa Tombey, circa Ivorne. In Valesiæ sylva Leitern. Nova villa aux Blanchardes, Neocomi au Pertuis du Sot. Inter Chur & Tufts, & inter Chur & Emo. Basileæ prope Villam die Klibe (b), Neuhaus, Friedlingen, Arlesheim, in dumosis vinearum Muteti.

Bulbus carnosus, simplex, inodorus, exiguus ex latere bulbillos generat. Culmus ad quatuor usque pedes ascendit, foliis paucis, cito exarescentibus. Folia pulposa, succulenta, plana, subcarinata, ad tres lineas lata. Vagina longissima, angusta, bifolia; altero folio longiori, etiam femipedali. Bulbillorum in capite insignis acervus; tum longi petioli, unciales, & biunciales, quorum alii bulbillos gerunt, flores alii companulatos. Exteriora petala colore obscuriori sunt, interna dilutiori, ochroleuca fere cum linea obscure virente; sed etiam pulchre purpurea

(b) Basler Merkw. VI. p. 698.

purea reperiuntur, & sponte, dum ficcantur, purpuræ colorem induunt. Stamina simplicia, imis unguibus inter se & cum petalis connata. Fructus columnaris, sex obscurioribus lineis distinctus, abortiens.

Odor plantæ, & bulborum, omnibus aliis Alliis mitior, fere rapaceus, neque sapor in foliis acrior.

* 1225. ALLIUM radice duplici, foliis succulentis, spatha bicorni, umbellæ radiis pendulis. *De Allio* n. 25. cum iconc.

Allium montanum, bicorne floribus triquetris, purpureis, pedunculis longis & reflexis SEQUIER. II. p. 70.

Allium folio subtereti, caule umbellifero, pedunculis capillaribus effusis, staminibus simplicibus, spatha longissima LINN. p. 428.

Circa Bonneville Clar. CHATELAIN. Circa Pfeffers, & in sylva Sauffeullaz Aquilejensium.

Bulbus conicus, solidus, cum adnato ex fissura novo bulbo. Caulis bipedalis: folia crassula, valde convexa, ab altero latere plana. Vagina bicornis, prælonga, ad quatuor uncias, principio venoso, tenero. In umbella plerumque nulli bulbi: aliquos tamen se vidisse Cl. CHATELAIN. Flores exteriores, quasi radiales, primi florent, ex petiolis biuncialibus penduli, dum medii ex longis petiolis eriguntur. Petala dilute purpurea, linea ex purpurascante viridi distincta, amœna, ovata, retusa, emarginata, in campanulæ speciem connivent. Stamina latis filamentis ex petalorum ortu prodeunt. Fructus oblongus, sex rotundis lineis eminens. Valvæ tres ovales, dispermæ, septis divisæ. Tuba ovario æqualis. Interiores flores similes, minores, neque stamina, ut de pendulis eminent.

Odor porraceus.

Ad hanc speciem Cl. GERARD (c) refert *Allium montanum*, bicorne, flore pallido, odore C. B. J. R. H. & *Allium flore obsoletere* EJUSDEM ibid. & *Allium juncifolium*, bicorne, luteum C. B. Cum recentia istorum exempla mihi non præsto sint, pronuntiare non sustineo. LINNÆUS separat, cui sunt *Allium* 18. & 19.

II. STAMINIBUS NON TRIFIDIS.

II. VAGINA NON BICORNI.

1226. ALLIUM radice multiplici, foliis radicalibus teretibus, scapi longitudine, floribus umbellatis, cylindricis, *de Allio* p. 361. n. 14.

Porrum sectivum FUCHS p. 613. *Juncifolium* C. B. RUDBEK. II. p. 143.

II. *Cepa alpina*, palustris, tenuifolia. J. R. H.

Allium montanum spherocephalon purpureum SCHEUCHZER It. I. p. 24. t. 3. f. 2.

Cepa palustris altissima BUXBAUM Cent. IV. t. 45. f. 27.

Allium scapo nudo, folia adequante, foliis teretibus subulate filiformibus LINN. p. 432.

Conf. It. Oeland. p. 53. 64. Flor. Ingr. p. 49.

Cepa scapis foliisque teretibus, capitulis pyramidatis GMELIN. Flor. I. p. 59. t. 1.

Alpina planta, inque alpibus vulgaris. In monte *Waach*: in vallecula *der Kessel* inter montem *Neunen* & balneum *Wyssenburg*. In montibus *Aix*, *Enzeinda*, *la Boulaire*, *Chaud commun*, *Nombrieux*, *Javernaz*, *Prapioz*, *Fouly*, *St. Bernhard*, *Hoben Mesmer* (d), *Mürttschen*. Etiam in altioribus montibus, ut in monte *Dolaz*, qua ad Burgundiam spectat. Denique pene in planitie C. GESNER legit, in petrosis circa *Lauffenburg*, & ad ripam Rheni. C. B.

Bulbi compresfi, longi, elliptici, planis rectilineis sibi adplicati, ut findi queant. Scapi fistulosi, in nostratibus palmares, pedales. Folia fistulosa, scapi longitudine, in caule medio scapo longiora (a). Vagina brevis, bifolia, alba, ovata, lineis purpureis picta. Umbella florum maximorum, sed pauciorum. Flores erecti, cylindrici; petala acute lanceolata, nitida, dilute purpurea, linea saturatiori divisæ, duorum ordinum, ad basin coalita. Stamina ex origine petalorum, latis unguibus & inter se connata, & cum petalis. Fructus conicus, obtusus.

Odor

(c) *Flor. Prov.* p. 153.

(d) *WALSER appenz. chron.* p. 20.

(a) *KRASEHENINN. Flor. Ingr.* p. 49.

Se.
lum.
aper in
z nō
re
mplex
z Ap
is: fū
elong.
alli tel
li rad
gis po
istinda
stamina
otunds
aqu
ninent.

odoro
lium,
pro

ho

432

tel in
nda, la
Ber
ut in
Ges

quent
ongitu
ovata,
Fiores
ficus
alorum
otofus
Odr

Order

In

App

Acc

Durabi

Mihi

1227.

Hanc

et M

et

y P

(b) N

(c) G

(d) N

(e) N

(f) G

(g) L

(h) S

(i) B

(k) C

(l) M

(m) B

(n) S

(o) D

To

Odor cepaceus, virulentus, quo lac & butyrum inficit. In hortis colitur, fimilesque vires habet vulgaris Cepæ hortensis; aqua (b) quidem exuberat, falem (c) tamen etiam habet, volatilem, solidum. Vis in aqua stillatitia est, & cum aqua oleum essenziale ita mistum adscendit, ut separari nequeant (d). Plurimum dat extractum, etiam spirituosum (e); sed vis in resinoso est, & in sale trituratione parato (f).

In Archipelago, Sicilia (g), Græcia (h), Turcia (i) dulces & absque fæore Cepæ nascuntur, optimæ etiam circa Halepum (k), & in Ægypto (l).

Appetitum stimulant, & in regionibus calidis Gallia, Hispania, Hungaria (m), Græcia frequentissimo in usu sunt, ut perinde Græci crudis (n) cepis vescantur, uti Belgæ butyro (o) & caseo, & Turcæ cepas cum sale misceant (p).

Acerrimæ cum sint, lacrumasque odore suo cieant, fieri potest, ob multum Ceparum usum incolæ vallium Macedonia non perinde, ut alii Alpium incolæ strumis obnoxia sint (q). Calculum succo suo frangere olim putatur (r); & ex Cepa perinde, ut ex Scilla, diureticum vinum paratur (s). Tusi bulbi, scopo maturandorum abcessuum, ab omni retro ævo in usu fuerunt, etiam ad pestilentiales bubones (t), & ad urinam ciendam, vesicæ regioni impositæ. Etiam sale suo triturato ulcera potentissime maturari la GARA YE. Succo Cepæ humectato capite, capillitium longius producitur (u).

Durabili sunt sapore odore & virulentia, ut in gallopavone Cepis pasto sapor, gallis amatus, redeat (x).

Mihi quidem virus in Cepis plurimum esse videtur, ut SPIGELIO facilius credam, qui a diuturniori usu mentem monet turbari.

1227. ALLIUM radice fenescente lignosa transversa, foliis radicalibus, gramineis, floribus umbellatis. de Allio. n. 19. p. 370.

Hanc plantam scriptores botanici variis cum nominibus repetierunt.

α Minor, petraea, quam vix tribus uncis altiore Seduni legi, flore multo minori.

Allium montanum radice oblonga C. B. Prodr. p. 27. ex qua nota adgnoscutur.

& Allium sphaerico capite, folio angustiore C. B. Basil. p. 21.

Allii forte genus Scorodoprason alterum J. B. II. p. 564. (a).

Allium pratense, radice Iridis flore purpurascente ZANICHELL. Venet. ic. 273. n. 1.

Cepa scapo nudo, subangulato, fæcto, foliis linearibus, subtus angulosis, staminibus corolla brevioribus GMELIN. Flor. Sibir. I. p. 58. n. 20. t. 14. f. 2.

β Badæ a C. GESNERO lectum, etiam petraeum, eodem loco a J. GESNERO excerptum, flore fere æque grandi ut γ.

Allium seu Moly, narcissinis foliis II. CLUS. Pannon. p. 220. 222. ex radice.

Allium petraeum, umbelliferum J. B. II. p. 564. RAJ.

Allium montanum, foliis Narcissi, minus. C. B. RUDBEK. p. 141.

Allium saxatile Acori folio, flore purpureo BARRELIER. ic. 1022. BOCCONE Mus. p. 84. t. 79. flore grandi.

γ Pratense amplius, flore majori.

Allium, seu Moly, Narcissinis foliis I. CLUS. Pannon. p. 220. 221.

Allium umbelliferum pratense J. B. II. p. 564.

Allium montanum, foliis narcissi majus C. B. RUDBEK. II. p. 157. &c.

Allium scapo ancipiti, teretiusculo, foliis ensiformibus, hinc paulo convexioribus GMELIN. Flor. I. p. 53. n. 13. t. 11. f. 2.

Rupestre

(b) NEUMAN. T. II. P. I. p. 430. 431.

(c) GEOPROI III. p. 280.

(d) NEUMAN ibid.

(e) NEUMANN.

(f) GARAYE. p. 187.

(g) LABAT. Ital. V. p. 104. 105.

(h) SPON. Voyag. I. p. 171.

(i) BRUYN.

(k) CORTE iter Palestin.

(l) MAILLET. II. p. 103. SPON.

(m) BRUKMAN. Epist.

(n) SPON.

(o) De BRUYN kleinz ams. p. 134.

(p) BELLON. Singular. p. 422.

(q) IDEM ibid. p. 433.

(r) KRAMER Chir. Castr. p. 138.

(s) Comm. Lit. Noric. ann. 1742. hebd. 10. GEOPROI p. 282. Urinam ciere DIOSCORIDES.

(t) KRAMER. p. 143.

(u) BROUZET. educat. p. 396.

(x) REAUME. art de faire éclore II. p. 271.

(a) Aliam plantam huc refert GMELINUS p. 51. t. 10. bulbo non transverso, neque lignescente, & capitulo sphaerico. J. B. tamen suum cum petraeo comparat, & umbellatum potius florem pingit.

Rupestre in monte *Danfex* legi; *Bada*, *Furmii* C. G. cum sodali J. BAUHINO (b). SCHEUCHZER in alta Rhætia. Flore etiam parvo legi circa *St. Tripbon*, & *Seduni*. Cl. la CHENAL circa *Telonium* vallis Leponticæ

Pratense *Geneva* in pratis provenit, & abundantissime in pratis udis inter *Roche* & *Cheffel*. Etiam circa *seelhofen*.

Radix characterem dat, quæ in juniore stirpe bulbosa, fit bulbis dense stipatis, gracilibus, squamosis, communibus vaginis obductis. Annosior eadem ad latus producit, & transversa fit, atque lignosa, plurimasque fibrillas dejicit. Folia radicalia plurima, mollia, carinata, duas lineas & ultra lata. Vagina in duas filis, brevis, semiconica, non caudata. Flores in umbellam; petioli validi erecti. In *pratensibus* flos magnus, tres & ultra lineas longus, in rupestribus multo minor est. Color suave purpureus, cum media linea saturati coloris: exteriora petala magis cava, breviora. Stamina breviter radici petalorum coherant, ut tamen omnia conjuncta separari possint; cæterum flore longiora. Fructus purpureus, ex tribus ovatis cylindris conjunctus. Tuba fructu longior.

Odor alliaceus.

LINNÆUS separat *senescens*, seu *majus*, ab *anguloso*, seu *petraeo*, cum quo nomen GMELINI conjungit. Folia priori subtus convexa, alteri subangulata facit, obscure sæpe: aliasque notas tribuit, quæ mihi minime sufficere videntur, ut plantæ radice maxime singulari, vagina, totoque habitu, similes separentur. Caulis certissime in grandifloro & paucifloro angulosus, & in utroque flamina exserta sunt.

Pratis nocet, cum vix exsicceatur, scenumque humectet: saporem tamen siccum deponit, neque lac corrumpit.

1228. ALLIUM foliis radicalibus petiolatis, ovato lanceolatis, floribus umbellatis, de *Allio* n. 21. p. 379.

Allium ursinum FUCHS p. 739. MATTHIOL. p. 560. CAMERAR. *epit.* p. 330. *latifolium* LOBEL. *ic.* p. 159.

Allium sylvestre (b*), *latifolium* C. B. RUDBEK. p. 152.

Allium scapo nudo, semicylindrico, foliis lanceolatis, petiolatis, umbella fastigiata LINN. p. 431. *It. Oeland.* p. 169. 170.

In Helvetia nimis frequens, *Basilea*, *Geneva*, circa *Roche*, &c. in aditu *Prépoury*.

Bulbi fasciculati, sibi paralleli, longe elliptici, tunicis glabris, non reticulatis obnupti; eorum quisque suum in caulem, vel in folium abit. Folia radicalia fere bina, longe petiolata, ex ellipticis lanceolata, unciam lata, ex imo caule similia, cætera nudo. Is pedalis, foliosus, triangularis. Vagina brevis, fere ovalis, bifida. Umbella rara, duodecim fere florum. Petala in campanulæ speciem conniventia, alba (b†), ex ellipticis lanceolata; exteriora deorsum gibba. Stamina ex ortu petalorum (c), gracilibus filamentis nata. Tuba fructu longior (d), valvis ternis rotundis (e), nullo septo divisis. Semina atra, rugosa, solitaria.

Odor virulentissimus Allii, qui lac odioso rancore inficit, si planta virente vaccæ pastæ fuerint (f); sed & in caseum sapor transit. In *Hebridibus* infulus (g) infusum ad calculum adhibetur, & arenulas valide pellit. In *Kamtshatka* (h) plurimum hoc Allio utuntur, & ad scorbutum vires ejus experiuntur. In *Hibernia* (i) & in *Sibiria* (k), dum junius est, in cibum recipitur, adeo tamen acre, ut inpositum vesicas excitet (l).

A tal-

(b) Eo loco cum C. GESNERO in itinere Rhætico decerpit J. BAUHINUS, comes Rhætici itineris. Negat ILL. SCHMIDELIUS, & me redarguit in GESNERI *vita*. Sed ecce testem irrefragabilem J. B. II. p. 564. Alio loco repetit, in peregrinatione sua cum GESNERO in pratis montis *Septimi*, & *Burmii* prope *Ka. fest* Liliastrum se legisse II. p. 636.

(b*) *Allium sylvestre* ursinum odore molli, capite pertenui, foliis grandibus PLIN. L. XIX. c. 6.

(b†) TOURNEFORT. t. 206. A.

(c) Ibid. B.

(d) C.

(e) D. E.

(g) In *Montendve* VIRIDET. *bon chyle* p. 145.

(g) MARTIN *Western Islands* p. 41. Etiam in *Hibernia* THRELKELD; tum succum cum vino.

(h) *Natural. hist.* p. 89.

(i) THRELKELD.

(k) In *Sibiria* GMELIN. p. 48.

(l) THRELKELD.

(b)
ur, &
uche &
s. ga-
tus pu-
Folia co-
dus E-
lidi co-
is min
exterio-
, ut b
s purp-

nomi
a facit
tur, u
r. Ca-
mina ex-
um de

is, de
p. 330.

x n.
ivy.
nupti;
bina,
a, ca-
bifida.
niven-
ex or-
valvâ

vacc
g) in
tiva (b)
n Hiber-
o tamen

A cl

p. 146.
Elian in B
o.

A ta

Alli

1228

B Va
a. B.

In alp

Bull

Alpic

Alli

(m) C
(n*)
(w) S
(o) C
(p) B
(q) Z
(r) G
(t) B
1228. Kin

A talpis (*m*) pratum defendere dicitur: verum pratum domini Rupensis male certe ab ea peste tuetur. Siccus, adultum, post Junium mensem, non ultra nunc lac inficit (*n**).

Allium sativum nobis sponte non provenit, sed vires habet similes, acres, ventriculorum stimulantibus, appetitum augentes, vimque motricem universi corporis (*u*). Hungaris (*o*), malis aquis utentibus, plurimo in usu est, neque inutile (*p*); sic Judæis, qui vilissimis alimentis vivunt, & Russis frigidos cibos, ob sua jejunia, copiose admittentibus. Eo superata apostitua in fene maxima (*q*), tum colica flatulenta (*r*), & vermes (*s*). Ipsum hydropem, etiam absque purgantibus medicamentis, Allii usus sustulit, magnis testibus (*t*). Etiam adversus febres intermittentes profuit (*u*). In scorbuto saluberrimum est (*x*), cum apicibus Cedri [Pinastris] decoctum (*y*) & in ictero (*z*). Vehementer calefacere non recuso, ut capitis dolores cedere possit (*a*), & etiam cum periculo fumatur (*b*).

1229. ALLIUM radice oblonga, reticulo obducta, foliis ovato lanceolatis, umbella sphaerica, de *Allio* n. 20.

Victorialis longa CLUS. *Pannon.* p. 223. 324.

Allium anguinum MATTHIOL. p. 559. CAMERAR. *Epit.* p. 329. optime.

Allium alpinum J. B. II. p. 566.

Allium montanum, latifolium, maculatum C. B. RUDBEK. p. 152.

β Varietas angustifolia

α. β. *Allium caule planifolio, umbella rotunda, staminibus lanceolatis, corolla longioribus, foliis ellipticis* LINN. p. 424.

In alpebus Helveticis, locis saxosis, frequens; in Nesso monte, *Fraçto*, supra *Schemnis*, circa glaciales rupes *Vallis Grindelwald*. In monte *Oehrlis* & *Hohenmesmer* (*c*), *Abbatiscellanorum*. In monte *Rothenhorn* supra *Brienz*. In Aquilejensibus *Serin*, *la Varaz*, *Prapioz*. In summis montibus, rarius, in *Chasserai*, *Creux du vent*. Prope *Bonnoville*, à *Maupraz*.

Bulbi fasciculati sibi paralleli, sed singulares caules, aut certe folia eductes, longi, conici, reticulo fibroso obnupti. Folia radicalia in alpinis angusta, ex ellipticis lanceolata, semuncem lata: in hortis ovata, ad quatuor uncias lata, neque multo, quam in alpebus longiora. Caulis foliosus, pedalis, cubitalis. Vagina lata, brevis; spica sphaerica, petiolis uncia brevioribus. Petala fordide alba, virore tincta; tria exteriora graciliora; tria interiora majora, obtusa. Stamina filamentis latis, in basi connatis, flore longiora. Fructus ex tribus subrotundis filiculis compositus, petiolatus. Semina rotunde rugosa. Odor alliatus.

Alpicolis multo, & fere superstitioso in usu est. Pro Mandragora habitum, ad incantamenta adhibitum est AMMANNO (*d*) teste. Ad crampos gravidarum, amuleti loco, appenditur.

Allium palustre in *Commentar. Societ. Regiæ Gotting.* T. II. p. 338. t. 10. a nobis depictum; nondum repertum est; etsi sperari possit, quod circa *Memmingam* in arundinetis ad *Danubium* proveniat, posse in vicina Helvetia nasci. Neque plura Allia in Helvetia nasci comperi. Sativum, & Cepas, lubens omitto, etsi in vineis passim nascantur.

IV. FLO-

(*m*) CARLSON. *Lexic.*

(*n**) MULLER *Flor. Fridrichsdal* p. 61.

(*n*) SYDENHAM. *hydrop.* p. 633.

(*o*) COBER. *obff. ung.* VII. p. 70.

(*p*) *Bresl. Saml.* 1725. m. Aug.

(*q*) ZACUT. *prax. mirabil.* L. II. *obf.* 12.

(*r*) GALEN. *meth. med.* L. XII. *obf.* 12.

(*s*) BOYER. *meth. des malad. epidemiq.* p. 29. ROSEN. *Kinderkrankb.* p. 412. 449.

(*t*) SYDENHAM. I. C. MAYERNE *prax.* p. 396.

Olim DIODES PLIN. L. XX. p. 296.

(*u*) ROSEN *Kinderkrankb.* p. 361.

(*x*) ROUPPE *morb. navig.* p. 195.

(*y*) *Natural hist. of Kamtschatka.*

(*z*) PRAXAGORAS. PLIN. I. C.

(*a*) MAYERNE.

(*b*) Largius sumtum interficere. SPIGEL. L. II. c. 16.

(*c*) Etiam WAESER. *appenz chron.* p. 20.

(*d*) *Medic. critiq.* c. 40.

IV. FLORE CAMPANIFORMI.

HEMEROCALLIS LINN. n. 433.

LILIASTRUM TOURNEFORT. t. 279.

Flos hexapetalos, petalis longis, ellipticis, in tubi sensim dilatati modum conjunctis.

1230. HEMEROCALLIS floribus patulis secundis.

Phalangium Dalechamp. LUGDUN. p. 1496.

Phalangium Allobrogicum majus CLUS. *append. alt.* HORT. AICHSTETT. *vern.* ord. IX. t. 6. f. 1.

Liliastrum alpinum minus J. R. H. SCHEUCHZER. *It. I.* p. 48. *It. VII.* p. 514. & *Majus* J. R. H.

Allobrogic Hemerocallis Garden of Eden t. 57.

Anthericum foliis planis, scapo simplicissimo, corollis campanulatis, staminibus declinatis LINN. p. 445.

In pratis alpinis abunde. *Burmii* J. B. In valle urfaria: inter *Waldnacht* & *Surenen*. In *Abbatiscellanorum* monte *Hobenkasten* WALSER. p. 16. In *Aquilejensibus* vulgo, in *Jorogne*, *Luan*, *la Varaz*, *Richard*, *Prapioz*, *Fouly*. Super *thermas* etiam *Leucenses* legi, & in monte *Waach*. Etiam in summis montibus, ut in *Thuiry*.

Radices fiunt multis fibris teretibus (a), prælongis. Folia graminea, mollia, duabus lineis latiora, radicalia prælonga. Caulis aphyllus, pedalis, cubitalis, spica rariori, uni laterali: flores patuli, in petiolis unifloris. Stipulæ coloratæ, ovato lanceolatæ. Flos unciali major, in principio angustior (b), inde sensim dilatatus: petala longe conjuncta, tenera & nivea, elliptica, inde lanceolata (c), cum acumine reflexo, crassiori, notato puncto viridi: lineata, odorata. Stamina longitudine fere petalorum (d), debilibus filamentis. Sic tuba (e) antheris longior, sine incrassato, spongioso. Fructus ex ovato conicus (f). Semina angulosa (g).

LILIUM TOURNEFORT. T. 195.

LINN. n. 410.

Flos hexapetalos (a), petalis petiolatis, ovato lanceolatis (b), ad Campanulæ infundibuliformis modum conjunctis, latioribus, quam *Liliastrum*, dimidia ulteriori parte repandis (c), & nonnunquam reflexis. In media petali linea (d) sensim canalis deprimitur, qui versus ovarium profundior fit. Quæ ego *Lilia* novi, petala basi carnosâ habent, etiam tota crassula sunt. Fructus cylindricus (e), tribus profundioribus & tribus minus profundis sulcis divisus (f).

* 1231. LILIUM foliis sparsis, corollis campanulatis, intus glabris. LINN. p. 433.

Lilium candidum DODON. *coron.* p. 121. 122. *pempt.* p. 197.

Lilium CAMERAR. *Epit.* p. 570. *cum fructu.*

Lilium albo flore, recto & *vulgare* RUDBEK. *Elys.* II. p. 167.

Lilium album, vulgare BLAKWELL. t. 8.

II. Caule lato KUNDMANN *Seltenheit.* p. 531. seq. GRIMM. *monstr. bicorp.*

♂ Multiflorum *Satyr.* *Siles.* II. n. 9. *Bresl. Saml.* 1721. m. Jul.

γ Striis rubris.

♂ Flore plano.

In monte *Schlosberg Nova villa* D. CHATELAIN.

Radix

(a) TOURNEFORT. t. 194. H.

(b) A.

(c) B.

(d) A.

(e) Ad C.

(f) D.

(g) G.

(a) A.

(b) B.

(c) A.

(d) BLAIR. *Essays* LINN.

(e) TOURNEFORT. C.

(f) D.

im co-

r. ve

4

Aclini

Sarox
ejentiv
er the
ontib.

diab
pica r
orato
dilat
a (c).
Sa
ante
Semia

nfun-
parte
a ca-
peta-
ribus

433

Radix

Rad

Od

1232

• H

L

L

II. Fl

• L

L

L

Maya

M

Not

In a

Rad

1233

Vari

• M

II. F

(g) L

(h) D

(i) C

(j) De

C. 21

(1) Sro

(2) Der

Tom

Radix, huic & plerisque Liliis, squamosa, ex numerosis bulbis, hinc convexis, inde cavis compacta, flava. Caulis rectus, bipedalis, non ramosus. Folia circa radicem elliptica, undulata, in caule plurima, sessilia, terno ordine, leviora, acutiora. Spica pauciflora. Stipulae lanceolatae; petioli uniflori. Flores campaniformes (g) repandi, candidi, petalis succulentis, teneris, petiolatis, ovato lanceolatis, obscure fulcatis. Fructus petiolatus, rotunde fulcatus (b), trigonius, trilocularis. Tuba antheris longior, in tria cornua divisa (i), rima ad ovarium ducente fissâ.

Odor florum gratus, cum aliqua gravitate (k), ut infantes sopisse visus fit (l). Flores in oleo infusi, inque spiritu vini, adhibentur, neutro sine valde efficaces. Aqua odorata & cosmetica est. Radices contusae, aut cum lacte coctae, ad tumores (m), & ad maturandos abscessus, ad ambusta olim adhibentur (n). Inter discutientia CELSUS (o).

1232. LILIUM caule folioso, foliis fulcatis, gramineis, floribus campaniformibus, intus floccosis.

α *Hemerocallis* MATTHIOL. p. 873. CAMERAR. *Epit.* p. 616. cum caractere.

Lilium rubrum PASSÆUS ic. 40.

Lilium purpureum majus DODON. coron. p. 124. 125.

Lilium flavum rubens SWEERT. t. 46.

Lilium purpureo croceum majus C. B. RUDBEK. p. 168.

II. Flore pleno SENKENBERG *Lil. conv.* p. 10. ROUVIERE p. 270. RUDBEK. p. 169.

β *Lilium rubrum, vel croceum minus.* C. B. II. p. 689.

Lilium purpureum minus. DODON. coron. p. 128.

Lilium foliis sparsis, corollis campanulatis, erectis, intus scabris LINN. p. 433. GME-LIN. I. p. 41.

Lilium υποκροκεανθοκαλον RICHER.

Majus J. GESNER. in *Bodmen Albatiscellanorum*, J. SCHEUCHZER inter *Art & Schweitz*, ad lacum Rivarium, auf *Arnon* & *Quinten*, & trans Montem *Gottbard*.

Minus CL. DICK abunde & passim in Rhætiae rupibus legit. Inter Mont. *Enzeinda* & pagum *Aven*.

Nostrum radicem habet albam, ex squamis compactam, caulem pedalem, cubitalem, etiam maculatum, lanugine adpersum, non ramosum, uniflorum, aut multiflorum. Folia in caule numerosissima, & graminea, fortiter lineata, subhirsuta, duas lineas lata. Flos ex flavo rubens (a), medii coloris, prioris Liliî similis, petalis ad unguis pene connatis, exterioribus mucrone retracto, viridi, interioribus paulo latioribus, omnibus petiolatis, sulco evidente divisis, in foramen terminato, labris hirsutis, præterea intus lineis eminentibus percursis, quæ nigris punctis notantur, deinde circa sulcum, floccis (b) & alis percursa. Tuba stigmatibus tribus ovatis terminata. Fructus ovatus.

In alis foliorum, non quidem in nostris, bulbi amant federe, qui loco gemmarum sunt (c).

Radicem Tungusi & Russi edunt, sub cinere tostam, vel lacti incoctam (d).

1233. LILIUM foliis verticillatis, floribus pendulis, revolutis conf, LINN. p. 435. Varietates habet plurimas.

α *Martagon* CAMERAR. *Epit.* p. 617.

Lilium sylvestre DODON. coron. p. 131. *hist.* p. 201.

Lilium montanum PASSÆUS *est.* t. 8.

II. Flore albicante, quod in Jura reperi SWEERT. t. 53.

III. Flore

(g) t. 195. A.

(b) D. E.

(i) C.

(k) De κρινω λαριω jam THEOPHRASTUS L. VI.

c. 21.

(l) STORCH. *Kinderkrankheit.* T. II. p. 206.

(m) DETHARDING. *Spec.* p. 177.

Tom. II.

(n) DIOSCORID. L. III. c. 99.

(o) L. V. c. XI.

(*) LEDERMULLER *Versuch.* t. 3.

(b) Eleganter striatis *ibid.*

(c) CLUS. *Pannon.* p. 139. 140. 141.

(d) GMELIN. *Flor. Sibir.* I. p. 42.

III. Flore albo punctato, Hort. Aichstett. aff. ord. 3. t. 7. f. 2. RUDBEK. p. 173.
non punctato IDEM p. 172.

γ Majus.

Lilium montanum sylvestre I. *frœ majus* CLUS. Pannon. hist. 43. p. 134.

Lilium saracenicum mas TABERNÆMONT. p. 647.

Id in Saleva monte RAJUS legit, à Pertuis, le long des Convers, au bec de l'Oiseau
Cl. GAGNEBIN.

In omnibus sylvis vulgare, etiam potissimum in Biennensium montanis pratis; in Aquilejensibus &c.

Radix ex squamis compacta, huic speciei crocea. Caulis firmus, non ramosus, cubitalis & ultra, maculatus, imperfectis verticillis foliorum, trium, ad quinque, adspersus, quæ in summo caule singulatim proveniunt. Dura sunt, petiolata, ex ellipticis lanceolata. In summo caule, ex longis petiolis penduli flores aliquot, ad usque octodecim in varietate β. Ii, dum juniores, prioribus similes sunt, campaniformes, & una infundibuli adfines, petalis extremis rectis, colore rufo, cum maculis sanguineis, aut albo (e), cum punctis rubiginosis, & una toti lanugine obducuntur (f). Per maturitatem eadem se retorquent, ut denique apex deorsum & introrsum curvatus unguem petali pene attingat. In eo statu stamina & tuba de flore eminent, hæc brevior. Petala crassa sunt, & sulco divisa. Fructus prisma est hexagonium, tuba ut in prioribus cava, sine tricorni.

Radicem in Sibiria edunt, tenaciorem tamen & minus sapidam (g).

Pro Hyacintho, & Vaccinio habet Cl. MARTYN (h).

ERYTHRONIUM (i) LINN. n. 414.

DENS CANIS TOURNEFORT. t. 202.

Petala sex acute lanceolata, patula, tria superiora minora, juniora clausa, sensim reflexa, ut basin superent (k). In tribus petalis interioribus ad basin duo tubercula obtusa & callosa adnata (l). Tuba simplex, tribus clavis obtusis (m) terminata, stigmata fissa. Fructus (n) trilocularis, ovatus, compressus, subtriquetrus, levis.

1234. ERYTHRONIUM LINN. p. 437. GMELIN. p. 39. t. 7.

Dens caninus DODON. purg. p. 389.

Tres varietates pingit RUDBEK. Elys. II. p. 228.

Crimson Erythronium HALE. Eden. t. 31.

β Flore pleno GMELIN.

Dudum LOBELIUS in Jura monte prope Genevam nasci scripserat. Inde Clar. le CLERC reperit à la Batie, & ad lacum Lemantum, qua ex regia via Helvetica semita ducit ad sylvam Vaugeron in sepibus. Reperit etiam & misit Gen. de SAUSSURE.

Radix fit bulbo (o) cepaceo, vaginoso, in quo continentur quatuor bulbi, sibi paralleli, dentium incisivorum similes, hinc convexi, inde cavi. Caulis non ramosus, uniflorus, semipedalis. Folia caulina fere duo, petiolata, ovato lanceolata, sæpe maculis obscure purpureis varia. Flos nutans, dilute purpureus, cum viridi in ungue macula, quam ferratus & fuscus margo circumscribit, hunc albedo circumdat. Petala exteriora gibbo terminata, sub quo plica transversa. Intus medius viridis subcordatus, purpureis punctis adspersus unguis lineis percurritur, quarum media in verrucam albam ducit, sub qua scrobicula est. Interiora petala non gibba sunt, sed gibbi loco habent ornamentum flabelliforme, dilatatum, in quatuor

(e) Vide varietates colorum LEDERMULLER. t. 5.

(f) Inde varietas RUDBEK. p. 172.

(g) GMELIN. I. p. 45.

(h) In Georgica virgil. p. 430.

(i) Satyrii Erythronii DIOSCORID. descriptio L. III. c. 127. non potest intelligi.

(k) TOURNEFORT. A.

(l) LINN.

(m) A. A.

(n) C. D.

(o) Ita ego. Unicum bulbum Cl. le CLERC.

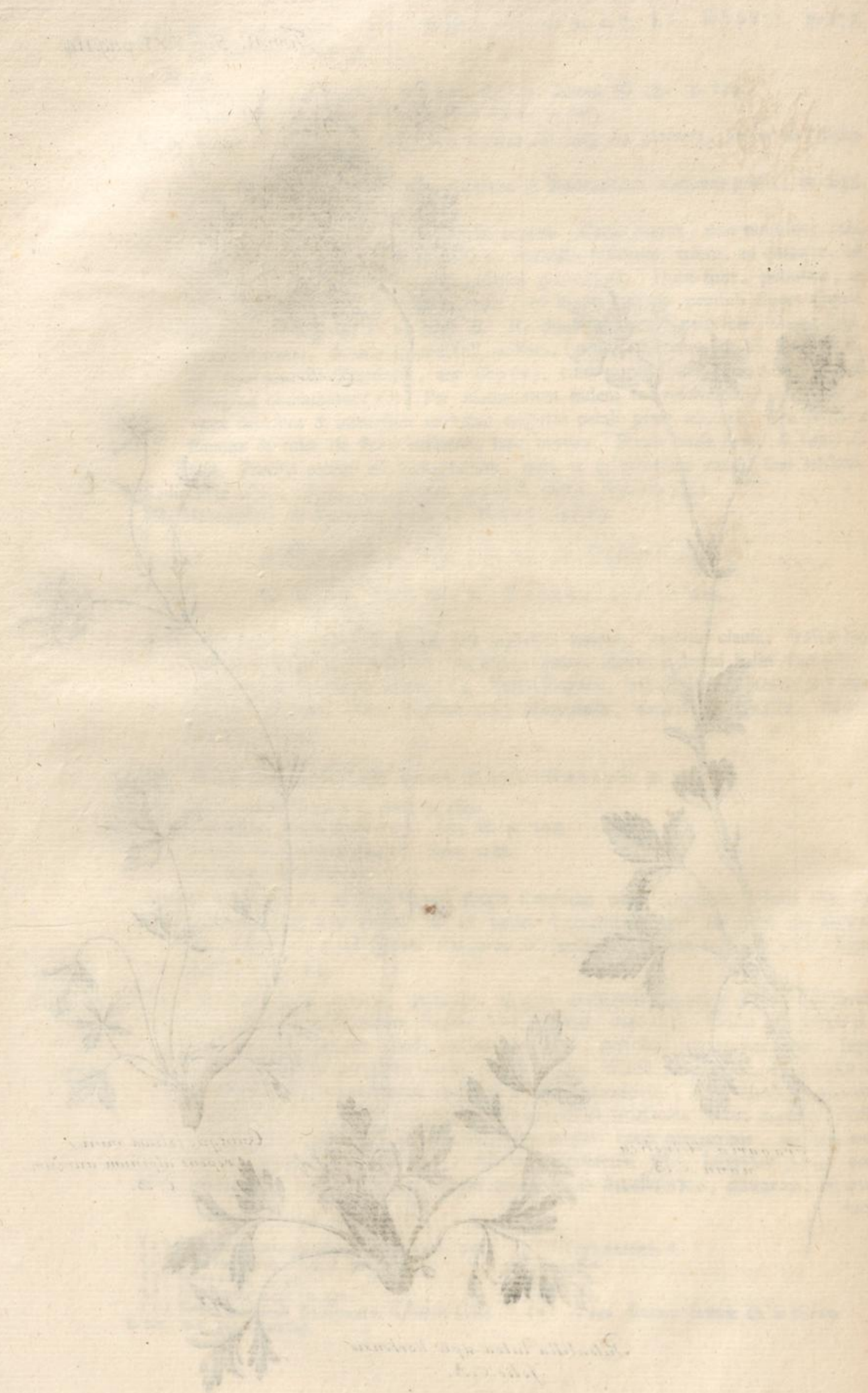

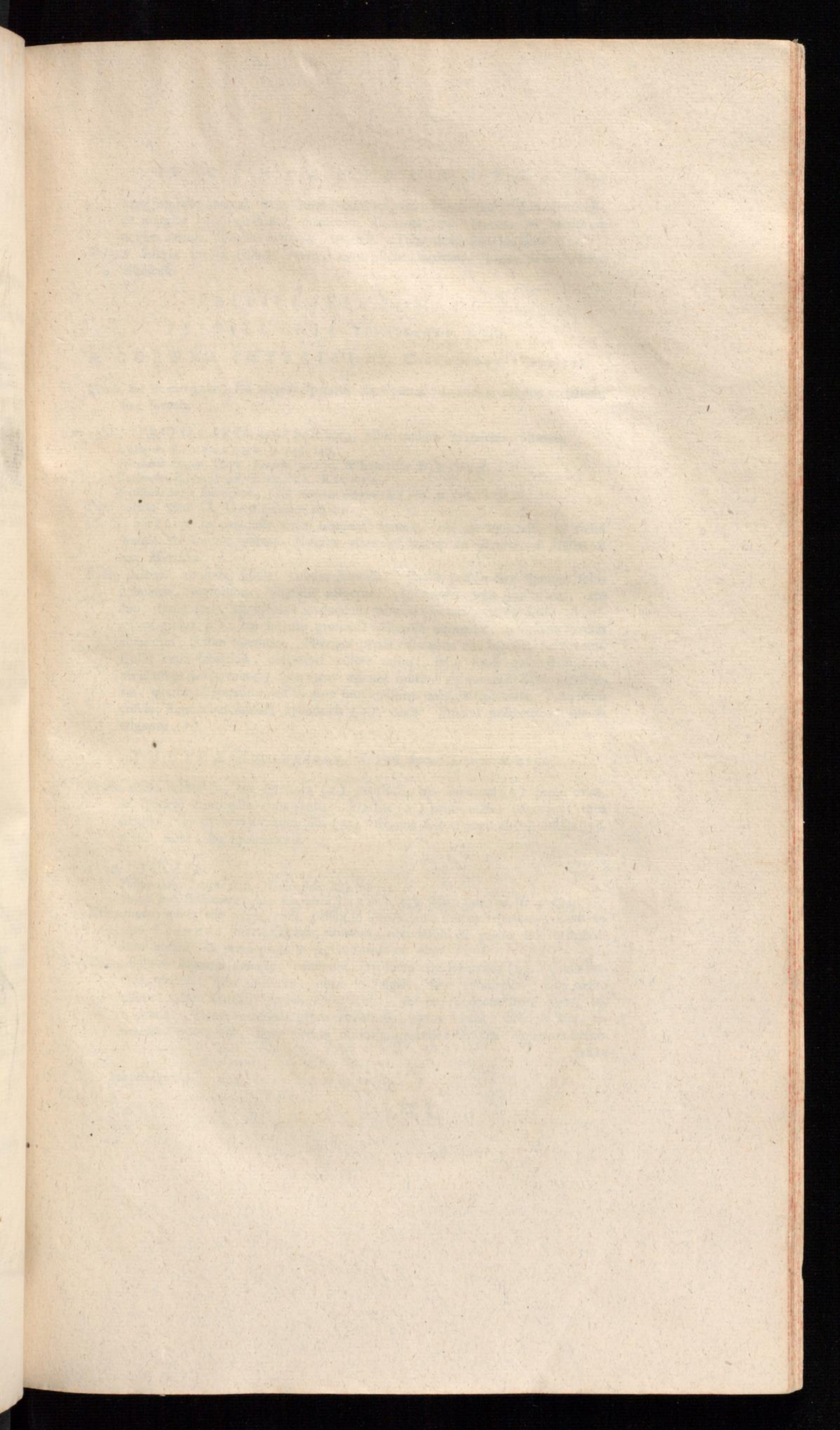
Fragaria Helvetica nana. C. B.

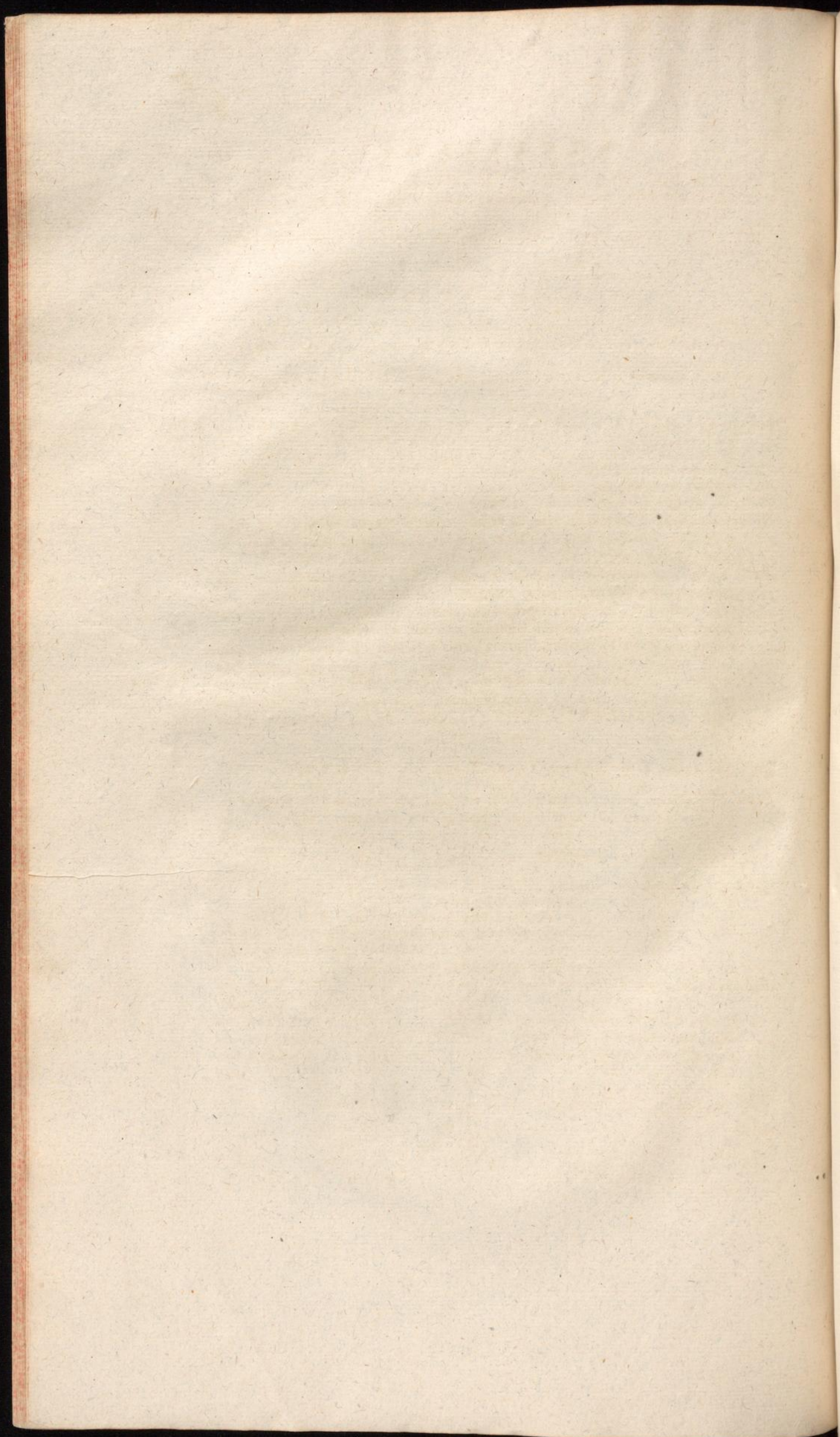
Cherleria.

Quinguefolium minus repens alpinum aureum.
C. B.

Pulsatilla lutea apii hortensis folio. C. B.

T

* 1

Put
Cl

Rad

P

* 12

Y

R

SSSS

tuor rotunda tubercula terminatum, quorum exteriora, tamquam duo denticuli, de margine petali eminent. Staminum filamenta lata. Stamina ad petalorum unguis adnata. Fructus trigonus, trivalvis. Tuba staminibus longior. Tartari Sibiriae incolae bulbum edunt, cum lacte intritum, neque GMEELINO displicuit.

FRITILLARIA LINN. n. 411.

FRITILLARIA TOURNEFORT. t. 201.

& CORONA IMPERIALIS TOURNEFORT. t. 197. 198.

Petala sex in campanae, sed amplae, speciem conniventia. In eorum origine nectarium, five foveola.

* 1235. FRITILLARIA caule paucifloro, foliis caulinis gramineis, alternis.

Meleagris RENEAULME. p. 146. 147.

Fritillaria dilucior CLUS. *Pannon.* p. 170. & faturator EJUSDEM.

Varietates EDEN. t. 38. RUDBEK. RICHER.

Fritillaria caule subunifloro, foliis omnibus alternis LINN. p. 436.

Pure albam etiam Cl. GAGNEBIN reperit.

Cl. GAGNEBIN in paludosis circa *Goudeba* invenit, ubi ita inclaruit, ut vicini *Tulipes de Goudeba* vocent. Nascitur etiam ad lacum *des Brenets*, à *Moron & aux Effertilles*.

Radix bulbosa, rotunda, solida, culmus lateralis. Caulis pedalis fere quinque foliis gramineis, vaginalibus, angustis adspersus. In summo caule flos unicus, aut duo, rarius tres, ex incurvis pedunculis penduli: petala ovalia, dorso ad originem gibbo (p), cui interius profunda vallecule respondet, in viridem foveam ellipticam, siccam terminata. Interiora petala vallecule non habent, sed foveam. Color extus subviridis, obscuriori colore varius: intus lineis quibusdam satis regularibus percurruntur, inter quas maculae rubrae, purpureae & flavo virentes, alternatim disponuntur, ad aliquam similitudinem mensulae scacchariae. Tuba semitrifida; stigmatibus crassis, cylindricis (q), cavis. Fructus prismaticus, obtuse trigonus (r).

TULIPA TOURNEFORT. T. 199. 200. LINN. n. 415.

Petala ovato lanceolata, tria exteriora (s) acutiora, tria interiora (t) magis ovata, in speciem campanulae conniventia. Fructus (u) prismaticus, trigonius, tuba simplex, in tria brevia cornua fissa (x). Semina sectori pene circuli similia (y), plana, alata, sibi incumbentia.

* 1236. TULIPA.

Tulipa minor, lutea C. B. *Narbonensis* MAGNOL.

Tulipa flore subnutante, foliis lanceolatis LINN. p. 438. *Flor. Suec. ed. II.* p. 284.

Non credo veram esse civem, etsi passim in pratis circa urbem reperitur. Cum tamen LINNÆUS inter indigenas numeret, non visum est patriae hoc ornamentum negare. In prato plano e regione urbis *im alten Berge*.

Radix bulbosa adgnatos generat, communi involucre comprehensos (z). Caulis erectus, pedalis; folia graciliora, quam in vulgari, fere ensiformia. Flos multo minor, quam hortensi, petalis valde acutis, & pro portione strictioribus, bis tripetalos, flavus; exteriora petala angustiora, extus virent, interiora lata, teneriora, flava sunt, linea virente distincta. Stamina bis tria, longiora & breviora

(p) TOURNEFORT. A.

(q) C.

(r) D.

(s) A. B.

(t) *ibid.*

(u) D.

(x) D.

(y) T. 200. H.

(z) T. 210. K.

viora. Pediculi firmissimi, flavi, ad basin barbati. Apices longi, quadranguli, biloculares, loculis per totam longitudinem apertis, de more. Filamenta supra basin hirsutula. Odor suavis.

Radix acris vomitum movet, & maligno odore est.

V. BACCIFERÆ.

UVULARIA LINN. n. 412.

Petala sex, elliptica, lanceolata, gracilia, in quoque fine basi insculpta. Filamenta sex brevissima. Fructus ex ovato oblongus, trilocularis, coloratus.

* 1237. UVULARIA foliis amplexicaulibus LINN. Spec. n. 436.

Polygonatum latifolium, ramosum CLUS. p. 266. 267. *hist.* p. 276.

Laurus Alexandrina CAMERAR. *Epit.* p. 936.

& *Polygonatum latifolium, ramosum, flore albo, minore, Germanicum* BARRELIER. *ic.* 720. hi ex CLUSIO.

& *Polygonatum perfoliatum, luteum, alpinum* BARRELIER. *ic.* 719.

Primus reperit Cl. GAGNEBIN au fond de la Combe Bioffe, versus montem Chasse-ralle, à la Chaux d'Abel, aux Combes de Valanvron, au mont Pouilleret dans les Abimes. Nunc abunde legimus in alpibus Aquilejensibus, ut in valle Chappuise, in Valesiacis vallibus de Lie, & supra Vauvry; etiam in alpibus Griseis.

Radices innumerabiles, teretes, serpentinæ. Caulis cubitalis, brachiatus & ramosus. Folia tenera, alterna, distantia, sessilia, lata basi caulem amplexa, Petioli florigeri singulares, sub foliis producti, uniflori, ad rectos angulos infracti. Flos pendulus, campaniformis, convergens: petala albida, per ætatem apicibus reflexa, exteriora basi gibba rubro notata, interiora angustiora, pene subulata. Antherarum intervallum in aristam terminatur. Fructus fit bacca rubra, ovato triquetra, trilocularis: tuba latefcens, sine crasso, compresso. Tota planta grate odorata.

RUSCUS TOURNEFORT. t. 15.

DILLEN. *Hort. Elth.* p. 250. 251.

LINN. n. 1139.

In nostris, aliisque aliquot speciebus, flores (a) mere androgyni, monopetali. Segmenta exteriora tria ovata, acuminata (b): interiora tria angustiora, acuminata. Loculus (d) coloratus, ovatus, superne apertus. Antheræ tres (e), in apice spurii ejus loculi, basi coalitæ. Fructus in imo loculo (f), junior conicus; tuba obtuso fine (g), ex ora nectarii eminens, bacca globosa (h), trilocularis, trisperma. Seminum vero aliqua abortant, quæ magna & spherica (i).

* 1238. RUSCUS foliis ovato lanceolatis, pungentibus, petiolis brevissimis, vaginosis.

Ruscus J. B. L. p. 579. PASSÆUS I. *att.* t. 63.

Bruscus, vel Ruscus BLAKWELL. t. 155. bene, femina.

Butchers broom PETIVER. t. 44.

Ruscus foliis supra floriferis, nudis LINN. p. 1474.

In asperis saxosis Gubernii Aquilejensis, Rupe, en Chalet, & cis scaturiginem Furet. Mendrisii & Chiavennæ in sepibus.

Radices lignosæ, imbricatæ, copiosissimæ. Frutex ramosus, projectus, foliosissimus. Folia dura, ovato lanceolata, nitentia, pungentia. Ex folii nervo, haud longe a basi, inter vaginulas albas, brevissimus petiolus florifer; segmenta floris exteriora tria ovata, albida, tria interiora parva, lanceolata, subpurpurea; loculus violaceus, succulentus, ovalis, superne tribus antheris albis pulverulentis, intricatis, & serpentinis coronatus, fere ut in cucurbitaceis. Tuba recta simplex.

Radices

(a) Androgynum habet LINNÆUS, & aliam FA-
ERICIUS *Hort. Helmst.* p. 39.

(b) TOURNEFORT. ad B.

(d) A.

(e) LINNÆUS, nam marem non vidi.

(f) TOURNEFORT. C.

(g) Trifido TOURNEFORT. D.

f.1.

f.2.

f.3.

f.3.

f.4.

f.5.

f.6.

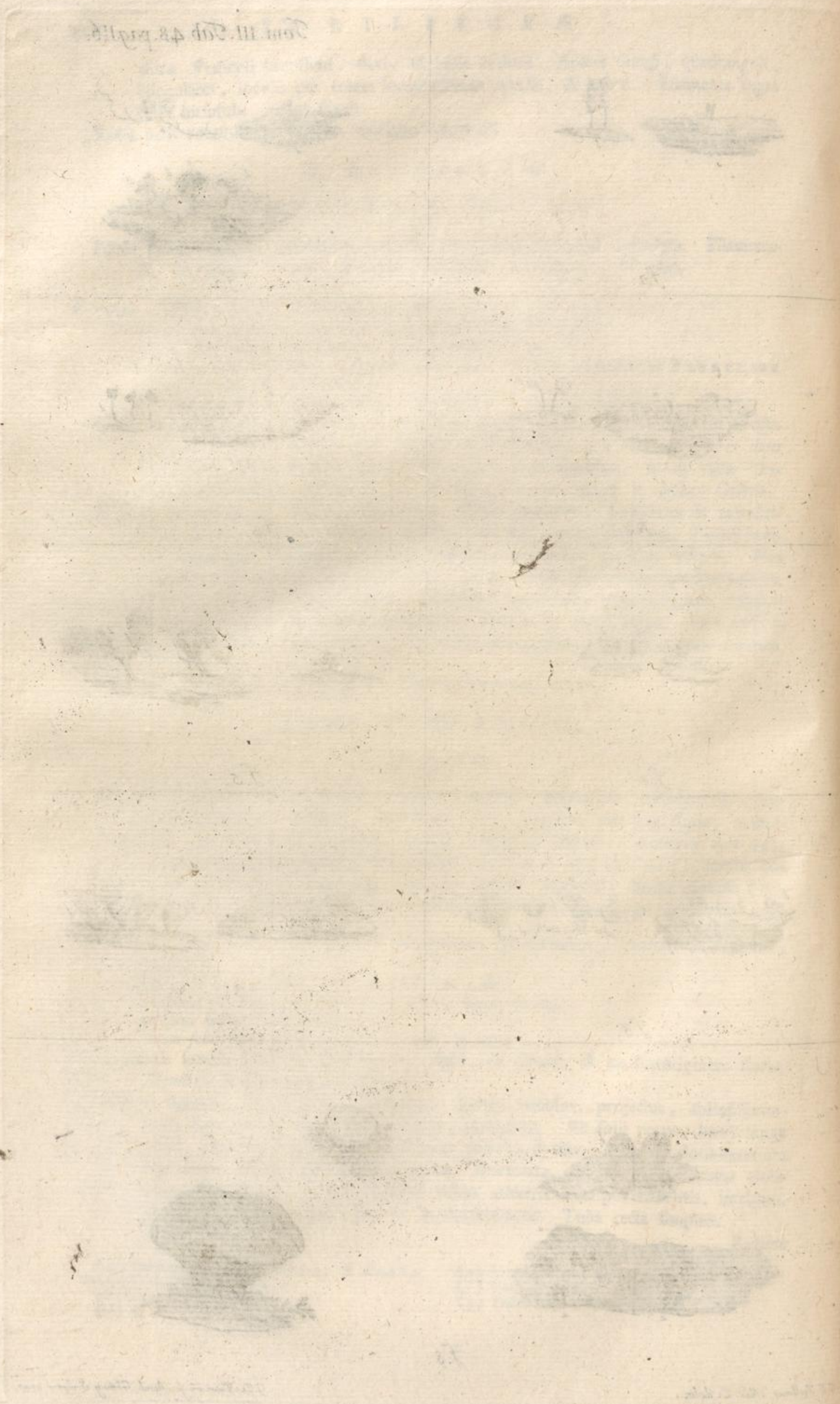

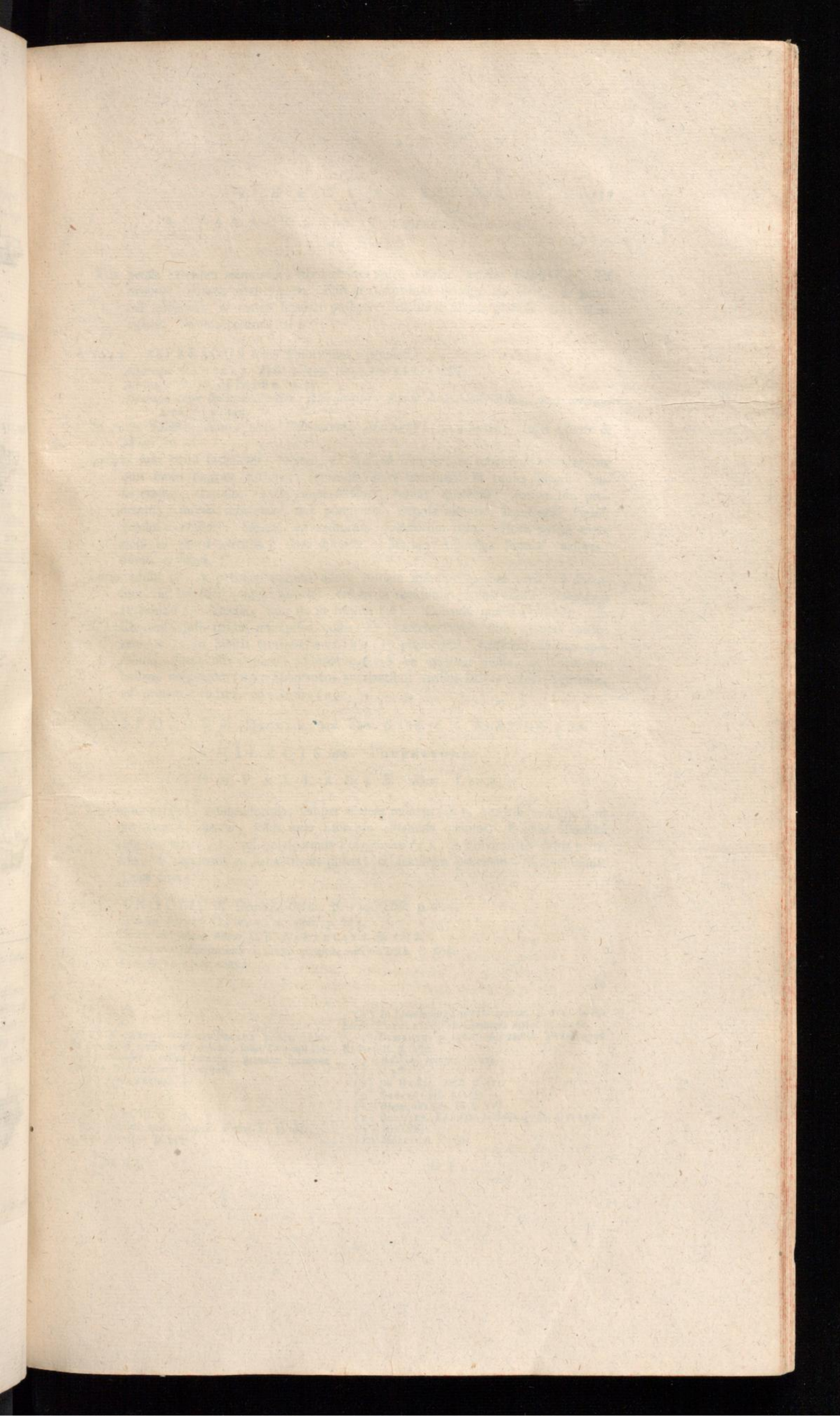
f.7.

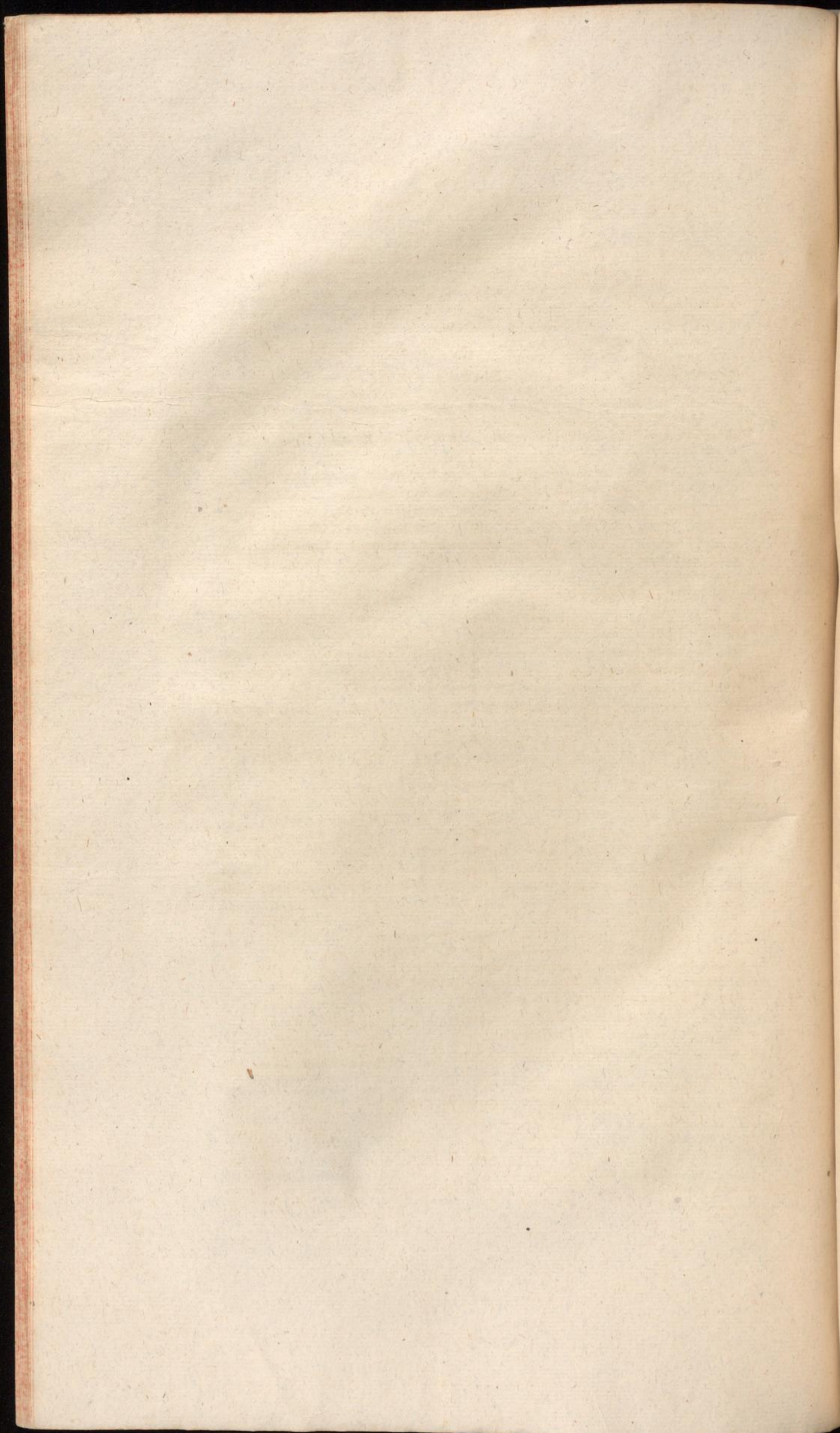

f.8.

Don. III. Sop. de. p. 111.

T
* I
R
Turi
U
Flo
124
(b)
(i)
(a)
In Alpa
gic, not
indene
(b) T
(c) E
(d) E
(e) Q
(f) P
(g) A
Tom

ASPARGUS (a) TOURNEFORT. t. 154.

LINNÆI n. 424.

Tria petala exteriora acuminata, tria interiora apice obtuso, modice reflexo (b). Ex origine cujusque petali stamen. Flos in campanulæ speciem connivet, & petala basi cohærent, ut tamen separari possint. Fructus fit bacca globosa (c), trilocularis. Semina rotunda (d).

* 1239. ASPARAGUS foliis filiformibus, stipulatis.

Asparagus CAMERAR. Epit. p. 259. BLAKWELL. t. 332.

Asparagus sativus MILLER. t. 55.

Asparagus caule herbaceo, erecto, foliis setaceis, stipulis duabus interioribus, una exteriori LINN. p. 448.

In pratis Valesiæ passim, circa *Octodurum, Martigny*, in Rhætia. Inter *Cliben & Wiese* Fl.

Radices sunt bulbi succulenti, teretes, in crassum transversum tuber convenientes, ex quo multi surgunt turiones, squamosa clava terminati, in caules abituri. Caulis erectus, ramosus. Folia numerosissima, terna, quaterna, conjunctim prodeuntia, teretia, filiformia, non pungentia. Stipulæ minutæ, latiusculæ. Petioli gemini, uniflori, biflori, ex ramorum foliosorum ortu. Floris petala exteriora ex rubro virentia, linea distincta. Marino Asparago stipulæ majores, omnia crassiora.

Turio edulis est, & peculiari ingrato odore urinam imbuit, gratum veris (e) ferculum, in sylvestri quidem amarior, tamen in regionibus calidis edulis, Italia (f), Hispania (g) Valesia, non ita in frigidis (h). Colendo tamen crassescit. In Rhodani insulis natum nonnullos cultis (i) præferre lego, non quidem auctorem (k). In Sibiria tamen GMELENO (l) placuerunt. Radices sunt inter aperientes. Dant olei copiam, ad unciam (m) ex quatuor libris, & salem volatilem concretum (n); Spontaneos aperientibus viribus sativos credas superare, ad urinam ciendam, ad icterum (o).

UNIFOLIUM DILLEN. nov. Spec. p. 138. t. 7. ADANSON. p. 54.

SMILACIS Spec. TOURNEFORT.

CONVALLARIÆ Spec. LINN.

Flos monopetalos, campaniformis, sed per ætatem reflexus (p), quadrifidus totus, ut tetrapetalos videatur, solus inter Liliaceas. Stamina quatuor. Fructus bilocularis, dicoccos (q), qui polyspermos Polygonato (r). A Polygonato floris partibus, & segmentis ad basin divisis differt, & seminum paucitate. Stamina nuda. Tubæ duæ.

1240. UNIFOLIUM DODON. Coron. p. 138. Hist. p. 205.

Gramen Parnassi CAMERAR. Epit. p. 744.

Lilium convallium minus C. B. BARRELIER. ic. 1212.

Convallaria foliis cordatis LINN. p. 452. MILLER t. 105.

Icon OEDERI. t. 291.

In

(b) G. H.

(i) I. K.

(a) Ἀσπαραγγός, ἀσφραγγός POLLUX p. 145. Altis Asparagus multis ramis fruticat, foliis Fœniculi longis, numerosus, radice rotunda, grandem spongiam habente DIOSCORIDES II. c. 118.

(b) TOURNEFORT. A.

(c) D.

(d) E.

(e) QUER. III. p. 133.

(f) Præferri culto LABAT. Voyag. V. p. 165.

(g) AMATUS p. 243.

(b) In *Lincolnshire* LISTER. travels. p. 223. In *Hibernia* THELKERID. In *Germania* malus PLINIUS.

(i) DESSENIUS p. 196. Ali radice TRAG. apud BRUNF. II. p. 276.

(k) *Ecôle du potager. p. 224.*

(l) p. 38.

(m) DU HAMEL. Hist. p. 211.

(n) GROFROI III. p. 138.

(o) DIOSCORIDES. II. c. 118.

(p) PLUMIER. FABRIC. *butisbac. p. 40. DILLEN.*

(q) DILLEN.

(r) MALPIGH. f. 197.

ale interm
mia omnia
s, & sim
lancoate
s, bicollis
& teretes
cum Diplo

t. 14

monopetalis
Lilium Co
ta inclusa

us, camp

LAEVILL

infigue

to lanceo
petioli uni
sexhii, spi
triangulari
sperma (?)

epilepham
universum

ERGIUS

quam stilla

locum De

stillanti

Spiritus et

ato stillave

exigua co

Sicci lo

sumti (?)

olum cer

femis sus

um

CARTHEU

L. ANK. S.

dia. II. p. 6

1142

T
L

F

V

Qui

1143

B F
y L

Vul
Rat

Rad

(p)
F. 199

(r) S
(i) L

(s) L
(u) L

man. L
(a) P
lino alio
que Mal

tum (q). Etiam pilulæ de massa, post destillationem, superstite fictæ purgant (r).
Sal essentialis acidus est.

Ex foliis, cum calce, fit color viridis, pulcherrimus & durabilis (s).

1242. POLYGONATUM caule simplici, anguloso, cernuo, foliis ovato lanceo-
latis, rigidis, alis unifloris.

Polygonatum flore odoro CLUS. Pannon. p. 263. 264. bene.

Polygonatum latifolium, flore majore, odorato BARRELIER. ic. 711.

Sweet Salomons Seal PETIVER. t. 44.

II. *Polygonatum latifolium minus, flore majore* C. B. Prodr. p. 136. &c.

III. Flore pleno MARCHANT. p. 307.

I. III. *Convallaria foliis alternis, amplexicaulibus, caule ancipiti, pedunculis axillaribus unifloris*
LINN. p. 451.

Frequens in saxosis asperis circa *Moncharans, Creux du Vent; Porte du sex; Roche;*
in *Valesia, &c.* In monte *Crenzach* C. B. ego supra *Munckenstein*.

Vere distinctum a n. 1243. (t) caule anguloso, firmo, humiliori, pedali, vix cubi-
tali; foliis firmioribus, brevioribus, cæterum vix amplexicaulibus, floribus ple-
rumque singularibus, majoribus in planta minori, vix revolutis. segmenta flo-
ris tria exteriora majora. Fructus rotundus, niger, hexaspermos. Nam quinque
femina rotunda triquetra reperi, ut verus numerus senarius videatur. Radix similis.

Qui conjungebat cum sequente, nunc separat (u).

1243. POLYGONATUM (a) caule simplici, cernuo, foliis ovato lanceolatis,
petiolis multifloris.

Elleborus albus DORSTEN. p. 108.

Polygonatum DODON. purg. p. 77. CAMERAR. Epit. p. 692. BLAKWELL. t. 251.

& *Polygonatum vulgatum* CAMERAR. p. 693. angustifolium.

Icon OEDERI 152.

β Flore pleno *Bresl. Saml.* 1722. m. Jun. MARCHANT. p. 307.

γ *Latifolium* II. CLUS. p. 265. & III. *Hist.* p. 275.

α. γ. *Convallaria foliis alternis, amplexicaulibus, caule tereti, pedunculis axillaribus, multi-*
floris LINN. p. 452. MILLER. ic. t. 101.

Vulgo in sepibus & dumetis.

Radix carnosa, transversa, passim producit tubera orbicularia, explanata, quasi reci-
piendo sigillo destinata. Caulis tripedalis; non ramosus, in arcum flexus, cer-
nuus, sed mollior, & minus sulcatus, quam priori. Folia alterna, sæpe etiam
sursum reflexa, petiolata, vix amplexicaulia, elliptico lanceolata, molliora, ma-
jora, quam priori. Flores minores, ex foliorum alis conferti, bini, terni,
etiam seni & octoni. Flos albus, tubulo cylindrico, superne latior, segmentis
brevibus, obtusis (b), paulum repandis, viridibus, duorum ordinum. Tuba
simplex, apice anguloso, spongioso. Semina rotunda (c), in bacca simili
nigra (d).

Radix dulcis, subacris, viscida, edulis (e). Inter resolventia, ut Lili radix, recipi-
tur in cataplasma, quod FUCHSIUS ad inflammatum puerperarum uterum com-
mendabat, sua vero auctoritate celebre reddit ILL. Vir & summus medicus *Paulus Gottlieb* WERLHOF. Ad fugillata cataplasma ETTMULLERUS laudabat,
ad hernias CHOMELIUS. Baccæ vomitum movent, & ipsa folia nauseam.

1244.

(q) CARTHEUSER, Sic SCHARSCHMIDT *mat. med.*
p. 199. MOSDORF. p. 23.

(r) SCHULZE *mat. med.* p. 164.

(s) *Flor. M. B.* p. 101.

(t) *It. Hæv.* II. n. 19.

(u) LINNÆUS, etiam GMELINUS p. 34. GUET-
TARD. I. p. 196.

(a) Polygonaton nascitur in montibus, frutice cu-
bito altiore, foliis Lauri, latioribus & levioribus, sa-
pore Mali cotonei aut punici. Flores, per singulos fo-

liorum exortus, candidi, foliis numerosiores. Radix
alba, mollis, longa, crebro geniculata, densa; grave-
olens, digiti crassitie DIOSCORID. IV. c. 5. satis ad
nostram.

(b) TOURNEFORT. A. A.

(c) E.

(d) C. D.

(e) GADD. *Frostnäster.* p. 98. *plantag.* I. p. 11;
ut pro pane serviant.

1244. **POLYGONATUM** caule simplici, erecto, foliis verticillatis ellipticis.
Polygonatum angustifolium, non ramosum C. B. SCHEUCHZER. It. VII. p. 517.
 Icon OEDERI t. 156.
Convallaria foliis verticillatis LINN. p. 451.
 In Helvetiæ sylvis montosis & subalpinis. In la Chenau Aquilejæ, au Furet, Laan, sur Champ, Feuerstein, Creux du Vent. In Montibus Biennensibus. Schafbusia in der Claus.
 Caulis latus, fistulosus, erectus, non ramosus, cubitalis. Folia verticillata, terna, quaterna, elliptica, multo graciliora, quam prioribus. Petioli florales sub foliis penduli, etiam ramosi, ut ad usque sex flores gerant. Hi, quam in paulo priori, minores, subvirides, potissimum in apice, stricti. Bacca violacea. Semina fena, ovata.

VI. FLORE TUBULOSO.

HYACINTHUS LINN. n. 727.

HYACINTHUS TOURNEFORT.

& MUSCARI TOURNEFORT. t. 180.

Etiam in his plantis & longior flos reperitur & brevior. In Hyacintho (g) longus, tubulosus, semifexfidus, segmentis lanceolatis: in Muscari brevis, globosus, segmentis (g) brevissimis. Consentit uterque fructu ex tribus globis composito (h), tuba simplici, flore breviori, staminibus etiam flore brevioribus. Fructus subrotundus, triquetrus, feminibus binis, in quoque loculo (i) sæpe abortivus. In apice, dum flore continetur, tribus poris (k) melliferis notari LINNÆUS: eos non reperi, cum quærerem.

1245. **HYACINTHUS** foliis carinatis, spica ovata, floribus globosis *Emend.* I. 34. n. 3.

Allium caninum exiguum TRAG. p. 750. et si inodorum dicit.*Hyacinthus recentiorum primus* DODON. coron. p. 176.*Hyacinthus corollis ovatis, summis sessilibus, foliis laxis* LINN. p. 455.*& Flore albo* MORTON. Northamptonshir. p. 380.

In Helvetia vulgaris, circa Roche ubique in petrosis. Bernæ in via per villam Rappenthal ad sinistra. C. B. in vineis *Wylensibus*: in agris prope portam Blasianam. Bulbus solidus generat & adgnatos sibi circumpositos, & folia petiolata, hinc convexa, inde sulco exarata, linea non latiora, ob longos petiolos debilesque laxa, decumbentia. Scapus aphyllus trium, quatuorve unciarum, terminatur spica densa, ovata, florum fere quadraginta, & quinquaginta, Hyacinthi 1246. similium, sed minorum, colore saturate cæruleo, prunorum odore, mellugine intus plenorum. Interveniunt in summa spica flores steriles, in longioribus pedicillis erecti, sed pauci, in spicæ parte suprema, etiam nulli.

1246. **HYACINTHUS** foliis gramineis, spica ovata, floribus globosis, fecundis.

Hyacinthus botryoides, vernus, minor, latifolius, cæruleus, inodorus J. B. II. p. 572.*Hyacinthus botryoides, purpureus tertius* CLUS. p. 181.*Hyacinthus corollis globosis, uniformibus, foliis canaliculato cylindricis, striatis* LINNÆUS. p. 455.

Hic aliquanto rarior, Bernæ in via per villam Rappenthal supra domum, inque vicina villa Lorraine.

Bulbus similis, & scapus, & habitus, sed folia triplo latiora, ad tres lineas, rotunde carinata, non cylindrica, ob breviores petiolos multo firmiora & rectiora, sine repando. Spica florum aliquanto pauciorum, fere 20. ad triginta, majorum, quam priori, coloris lætius amethystini: figura floris cylindrica, dilatata, inde contracta, in sex parvos, triangulares, candidos dentes divisa. Intus tubus floris

(f) TOURNEFORT. A.

(g) A. B.

(h) TOURNEFORT. I. & E.

(i) LINN.

(k) TOURNEFORT. E. G.

ret, Laxa
chastissima

ata, terra
es sub
paulo primo
emina

o (2) lo
evia, globo
bis compo
breviora
lo (1) sup
liferis

s Encl. 1.

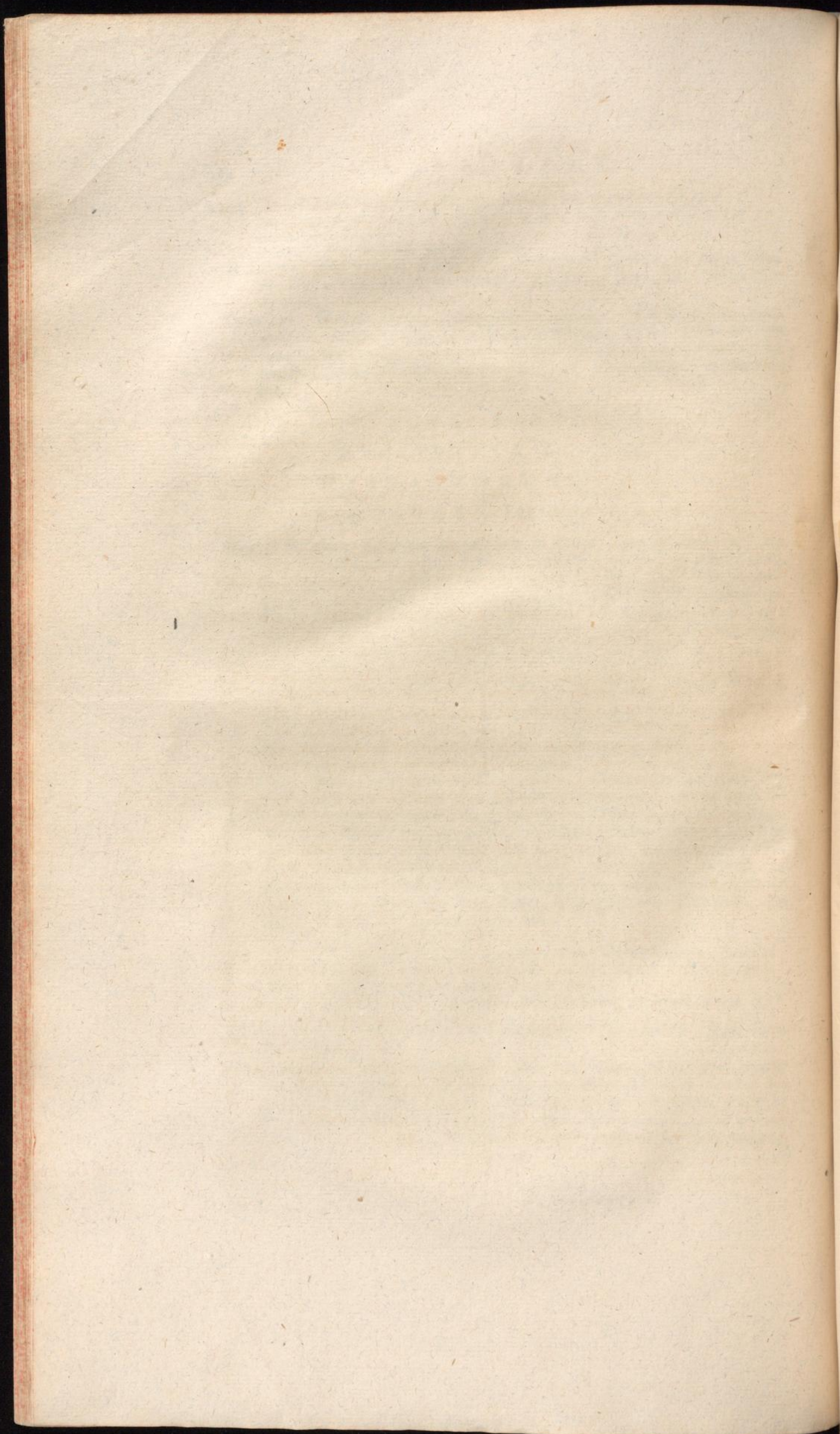
villam Ro-
Blasiana
convexa,
laxa, de-
ica densa,
ium, sed
plenorum
ecti, sed

secundis
p. 172.

statis L. 13.

que vicina

s, rotunde
ctiora, sine
majorum,
atata, inde
s tubus

12

* 12

B
I

B

(1)
talem
hinc
piscem
Hyacinthi
gen
LXXI

ris mellugine plenus. Antheræ albæ. Germen triquetrum, fulcatum, in quo nullos poros vidi melliferos, ut neque in reliquis. Tuba simplex, acuta. Flores supremi exigui, quos credas abortivos, & tamen in meis exemplis alias nullos vidi. Odor debilissimus.

1247. HYACINTHUS spica longissima, floribus superioribus sterilibus, erectis, inferioribus fecundis, patulis.

Hyacinthus CAMERAR. *Epit.* p. 798.

Hyacinthus recentiorum tertius DODON. *Coron.* p. 178.

Hyacinthus maximus, botryoides, cæruleus J. B. II. p. 371.

Hyacinthus corollis angulato cylindricis, summis sterilibus, longius pedicellatis LINN. p. 455.

Iste calidioris est Helvetiæ. Circa Roche abunde, ut in aditu du Prépourey; in rupibus Aigaunenfibus. Laufannæ in agris circa Chamblande. J. B. & RAJUS Genevæ. Aufm Birsfeld Basileæ.

Bulbus similis, scapus multo speciosior, pedalis, cubitalis. Folia lata, pedalia & dodrantalia. Spica longissima, etiam pedalis. Flores inferiores cylindrici, oblongi, patuli, basi ventricosa, ad segmentorum divisionem dilatati, segmentis sex brevissime incisi, colore fusco tubviridi obsoleto, mellugine pleni. Fructus triquetri, cordiformes, ex tribus valvis semicircularibus compositi, polyspermi. In superiori parte spicæ color cæruleus in petiolos irrepit, & demum flores totos occupat: Sed ii cærulei supremi flores graciles, exigui, abortivi, absque staminibus & fructu dispereunt, iidemque petiolos habent erectos.

- * 1248. HYACINTHUS (1) floribus basi globosis, tubo cylindrico, apice sexpartito, revoluto.

Hyacinthus non scriptus DODON. *cereal.* p. 172.

Hyacinthus BLAKWELL. t. 61.

Hyacinthus corollis campanulatis, sexpartitis, apice revolutis LINN. p. 457.

β Flore albo.

In Helvetia rarior, tamen circa Moutru, supra templum, in dumetis asperis, versus Chillon, & in solitudine Plan favey haud longe a Roche lectus est.

Bulbus similis, habitus floris diversissimus. Folia graminea ex longis & debilibus pedicellis orta, mollia, longa, lata, etiam reflexa. Spica pauciflora, fere ad unum latus conversa, cernua. Stipulæ longæ, subulatæ. Flos tubulosus, mellugine plenus ad originem ventricosus, tunc cylindricus, segmentis ad unam tertiam incisis & ultra, lanceolatis, repandis, tribus majoribus, tribus minoribus, linea divisus, in planta naturali cæruleis. Stamina supra nodulum floris sessilia. Fructus rotundus. Tuba trifida.

VII. FLORE FRUCTUI INNATO.

I. HEXASTEMONES.

AGAVE LINN. n. 431.

ALOE TOURNEFORT. T. 190.

Cum valde varia flori in vastissimo Aloes genere natura sit, manebimus in hac nostra specie. Flos monopetalos, dimidia fere parte integer (a), plus quam dimidia sexfidus (b), in segmenta tria exteriora, tria interiora (c), non repanda, & in cylindrum clausam conniventia. Stamina sex, flore longiora (d). Fructus pene

(1) *Hyacinthus* folia habet bulbi, caulem dodrantalem levem, minimo digito tenuiorem; herbacei coloris, comam procumbentem incurvam, florum purpureorum, radicem bulbaceam DROSCORID. IV c. 8. *Hyacinthus* in Gallia maxime nascitur: eo hygino tingunt. Radix bulbacea, mangoniis obnoxia PLIN. L. XXI. c. 26.

(a) TREW. *Comm. Lit. Nor.* ann. 1744. hebd. t. 3, f. 1. 4. b. b. TOURNEFORT. t. 191.

(b) TREW. f. 1. 3.

(c) *Ibid.* f. 3.

(d) f. 1. h. h. TOURNEFORT. C. A.

pene ovatus (*e*), tribus fulcis distinctus, trilocularis, polyspermos (*f*). Tuba longissima, simplex, cava, stigmatate triloculari (*g*), tribus fulcis fisso. Semina numerosa, plana.

* 1249. AGAVE scapo arboreo, ramoso.

Aloe Americana ILL. TREW. in proprio lib. *Bresl. Saml.* 1719. m. Octobr.
Agave foliis dentato spinosis, scapo ramoso LINN. p. 461.

Prope *Lugano*, ad pagum *Gandri* in rupibus. Etiam ad lacum *Verbanum* (*b*) haud valde remotum. Americana stirps, quam veteres non habent, sed Europa australis nunc suam fecit.

Folia amplissima, succulenta, hinc convexa, inde cava, mucrone durissimo, firmis per oram spinis. Caulis in calidis regionibus (*i*) erectus, simplex, non ramosus, etiam triginta (*k*) pedum, spicam fert florum ramosam, quorum numerus supra decem (*l*) millia ascendit: in Europa ejusmodi caulem rarius profert, celerrimo incremento, ut intra 24. horas sex (*m*) pollicibus increverit. Hi flores fructui innati, firmi, virides, sublutei sunt. Stamina nunc de flore eminent. In tubo floris plurimus succus aquosus, melleus (*n*) & dulcis, acidæ naturæ (*o*). In foliis alius succus est, qui in magma, denique ficitatem adepturum spissatur (*p*); ab Aloë tamen medica diversum, amarum, subdulce & acre, vesicam (*q*) tamen purgans (*r*). Quod ex cortice, id flavum & amarum est (*s*). Mel, quod in floribus continetur, alvum laxat, etiam vomitum movet (*t*). Trunco resecto etiam succus effluit, qui in mel, vinum & acetum abit (*u*). Folia sub cineribus cocta imposita (*x*) strumas sanant.

Ex magnis nervis corticis fila parantur (*y*), & telæ texuntur.

N A R C I S S U S TOURNEFORT. t. 185.

LINN. n. 403.

Fructus piriformis (*a*), sex lineis insculptus, polyspermos (*b*). Ei summo (*c*) innascitur floris tubus longus, cylindricus (*d*), duabus factus tunicis. Exterior abit in sex petalodea segmenta (*e*), bis terna, patula, lanceolata, aristata, quorum tria interiora latiora sunt & breviora. Interior educitur in scyphum (*f*), qui ex tubo floris continuatur, pene cylindricus, margine undulato, obscure sexfido. Stamina sex, detubo floris eminentia. Tuba sine trifido, cavo.

* 1250. NARCISSUS (*g*) uniflorus, foliis ensiformibus, scypho brevissimo.

Narcissus medio purpureus DODON. coron. p. 189.

β *Flore medio luteo* PASSÆUS ic. 19.

γ *Flore candido, odoratissimo* C. GESNER.

Narcissus s; atha uniflora, nectario rotato, brevissimo, scabroso, crenulato LINN. p. 414.

Circa

- (*e*) TREW. f. 9. 10. TOURNEFORT. E.
(*f*) TOURNEFORT. F.
(*g*) TREW. f. 6 8.
(*b*) SCARELLA *Gal. minerv.* T. VII. p. 218. 222.
(*i*) In *Capite bona Spei* floret sexto, aut decimo anno, KOLBE III. p. 248. Liburni anno decimo VALISNERUS.
(*k*) TREWIANO fere 18. pedum.
(*l*) 8265. TREW. Flor. 4610. FREDERICII ad 14264. *Eph. Nat. Cur.* Vol. VII. n. 121.
(*m*) TREW.
(*n*) SCARELLA propr. lib. COWELL. P. II. TREW.
(*o*) VALISNER. *Oper.* II. p. 69. seq.
(*p*) TREW. In *Aloen* tamen abire SPORRI *itin.* p. 28. & LIGOW. p. 91. primum nempe liquorem, qui de sectis foliis stillat.
(*q*) *Bresl. Samlung.* 1718. p. 1737. ann. 1721. m. April.
(*r*) COWELL. *Bresl. Saml.* ann. 1721. m. April.
(*s*) PERRAULT *circul. de la Sève* p. 243.
(*t*) TREW. ad duo cochlearia ZAFF. *Al. Erud.* ann. 1688. p. 121. WALDSCHMIDT p. 32. Extractum *Satur. filif.* V. n. 8.
(*u*) J. a COSTA *hist. natur. Ind.* p. 1736 GRMELL. *CARRERI Voyag.* T. VI. p. 320.
(*x*) PANAROL. *Pentec. obs.* 22.
(*y*) *Bresl. Saml.* ann. 1718. p. 1737. ann. 1721. m. April. PERRAULT l. c.
(*a*) TOURNEFORT. I.
(*b*) L.
(*c*) F. F.
(*d*) E. B. F. A.
(*e*) A. B.
(*f*) C. D.
(*g*) Narcisso folia porri similia, tenuia, multo minor, angustiora; caulis vacuus & sine foliis, supra dodrantem: flos albus, intus croceus, in quibusdam purpureus; radix intus alba, rotunda, bulbosa Semen velut in tunica, nigrum, longum; in montibus, suavi odore D: OSCORID. IV. c. 155. Inter discutientia CEIS. L. V. c. XI.
Radix & semen inter rodentia CEIS. V. c. 6. Hunc nostrum pro Narcisso veterum habet MARTYN. ad Georgiam p. 415. Purpureum vocat Narcissum VIRGILIUS.

7) T...
S...

r.

m (d) h...
Europa

mo, fr...
non r...
am n...
ius p...
revert...
de flo...
dulcis, a...
ccitatem...
subdole...
rum & a...
am vomit...
m & act...

mmo (r) i...
s. E...
ritus, q...
yphus (f)...
to, ob...
cavo.

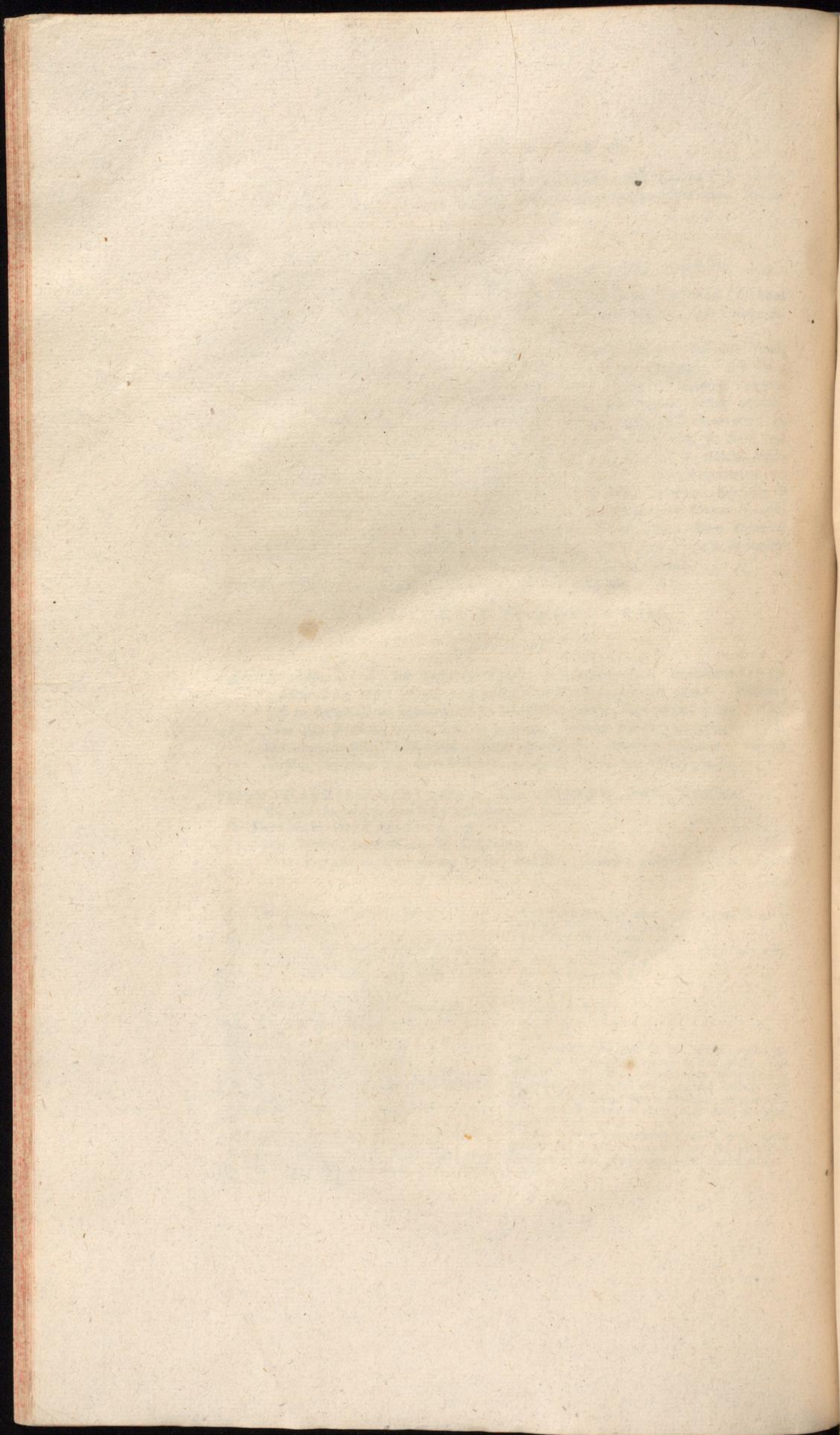
lino.

n. p. 414.
Circu

36 G...
ann. 17...

a. m...
folis, s...
in quib...
bulbosi &
in mon...
ter dicitur

c. 6. H...
L...
arcillam Y...

Circa *Genevam* priorem; ultimum C. B. in montibus circa *Curiam* legit, Scypho purpureo vulgatissimus est in subalpinis pratis vallis inferioris *Gessenay*, unde ad *Villeneuve* usque & *Blonai* descendit, vernaque prata tota dealbat. Etiam *Rupe* reperi inter arundines. GAGNEBIN in valle *Motier travers*, circa *la Brévine*: in *Combes de Vallanvron*, au cul des prés. A *Bonneville*.

Radix carnosæ, globosa. Folia radicalia caulis longitudine, duas fere lineas lata. Caulis pedalis & ultra, firmus, rectus, uniflorus. Spatha lacera; ex ejus sinu petiolus florem præfert. Tubus cylindricus viret; petala lactei sunt coloris; scyphus plerumque in ora sua puniceus.

Odor cum aliqua gravitate gratus.

Radix acris (b), vomitum ciet, nullo nobis in usu.

*1251. NARCISSUS foliis junceis carinatis, scapo unifloro, scypho sexies emarginato.

Narcissus juncifolius I. amplo calyce CLUS. p. 158. luteo du PAS. t. 23.

Narcissus juncifolius flavus, amplo calyce J. B. II. p. 608.

Narcissus spatha multiflora, nectario campanulato, subcrenato, foliis planis LINN. p. 415?

In prato à *la gardelle*, haud longe *Geneva* Gen. de SAUSSURE (k).

Bulbus magnus, ovo paulo minor. Ex eo duæ plantæ, quarum altera hoc anno floret. In utraque duo folia solida, pulposa, carinata, tres fere lineas lata, scapo supparia. Eorum in juniore planta semicircularis est sectio, juncea, plena spongiosa natura: in adultis semilunaris. In uno scapo flos unicus. Spathæ duæ, longæ & lacerae. Flos nutans, non pendulus, tubo gracili, segmentis flavis, odore grato, subgravi. Segmenta duorum ordinum ovato lanceolata, arista alba terminata, scyphus flavus, concolor, petalis brevior, multo grandior, quam *Narcisso* 1250. undulatus, in sex emarginata, obscura, pene ovata segmenta terminatus. Tuba scypho brevior, stigmatibus tribus globosis, connatis. Stamina flore dimidio breviora. Antheræ sagittatae. Hæc ad plantam naturalem spontaneam.

* 1252. NARCISSUS foliis ensiformibus, scapo unifloro, scypho undulato, serrato, petalis æquali.

Narcissus luteus TRAG. p. 757.

Pseudonarcissus PASSÆUS vern. 38.

Narcissus luteus, sylvestris DODON. Coron. p. 198. hist. p. 227.

Bulbo codium vulgatus J. B. II. p. 593.

Narcissus spatha uniflora, nectario campanulato, erecto, crispo, æquante petala, ovata, LINN. p. 414.

β *Flore pleno* PASSÆUS vern. 3.

Bernæ in pomariis primo vere vulgo, sic in *Neocomensi* Comitatu & alibi.

Bulbus cepaceus, tunicatus. Scapus dodrantalis, uniflorus. Folia radicalia crassa, lata, carinata, obtusa. Flos grandis, brevis & latus, flavus, segmentis floralibus exterioribus tribus longioribus, interioribus latioribus, aristatis. Scyphus tinctioris coloris, peramplus, petalis æqualis, totus plicatus, obscure sexfidus. Stamina de flore eminent. Fructus triquetrus, polyspermus. Semina subreniformia, nitida, aspera.

Radices drachmæ duæ, aut ultra, alvum ducunt (l).

GALANTHUS.

NARCISSOLEUCOIMUM TOURNEFORT. t. 208.

LEUCOIMUM LINNÆI n. 402.

& GALANTHUS LINNÆI n. 401.

Num duo genera præstet facere, num unum sufficiat, disputari potest. Summa in tota utriusque plantæ facie similitudo fecit, ut conjunctas reliquerim. Flos fructui

(b) DIOSCORIDES.

(l) PREVOT. medec. pauvre. p. 488.

(k) Emend. IV. p. 9.

ctui supernatus (*m*). Petala conniventia, apice incrassata, semper inæqualia, ut tria exteriora majora sint, omnia vero ex ambitu circuli spongiosi oriuntur, qui germen terminat. Fructus pyri forma.

In specie, quæ *Galanthus* LINNÆI, petala interiora multo minora sunt, & cordiformia.

1253. GALANTHUS (*n*) uniflorus, petalis subæqualibus.

Leucojum bulbosum de BRY floral. t. 20.

Leucojum 2. DODON. PASSÆI vern. t. 4.

Narcissus VII. MATTHIOLI. CAMERAR. Epit. p. 957.

Leucojum bulbosum hexaphyllum DODON. coron. p. 202. hist. p. 230.

Leucojum spatha uniflora, stylo clavato LINN. p. 414.

Secundum rivulos, quibus prata irrorantur, circa Bernam. In *Mureto* monae C. B. In sepibus umbrosis Helvetiæ RAJUS.

Radix carnosa, tunicata, profunda, globosa. Folia hinc convexa, lata, obtusa. Culmus pedalis, uniflorus, raro biflorus. Vagina longa, stricta, petiolum continet. Flos ex suo pediculo nutans. Petala ovato lanceolata (*o*), lineata, exteriora majora (*p*), eadem conniventia, lactea, apice crassiori (*q*), virente, subluteo. Fructus piriformis (*r*), polyspermos (*s*). Semina rotunda. Stamina ex circulo fena. Tuba pyramis est inversa, ex basi breve acumen produçens.

Floris odor suavis, radix acris.

* 1254. GALANTHUS uniflorus, petalis alternis cordatis, brevioribus.

Leucojum bulbosum triphyllum DODON. coron. p. 200.

Leucojum bulbosum, præcox, minus CLUS. Pannon. p. 181. 182.

Erangelia RENEAULME p. 96. 97.

Galanthus LINN. p. 413.

In pratis der *Schosbalde*, prope Bernam, *Aquilejæ*, *Moutru*, in pratis sur les *Cre-tets de la Chaud de fonds*.

Tenerius est & humilior; folia angustiora, pauciora; vagina fulcata, quasi gemella, robusta. Flos unicus, minor, petalis exterioribus satis prioris similibus, ovatis, albis (*t*); petalis interioribus dimidio brevioribus (*u*), crassulis, petiolatis, emarginatis, cordiformibus, albis, viridi lineatis. Sex filamenta, quorum antheræ in triangulum disponuntur, & septa loculorum in aristam exeunt. Tuba filiformis simplex. Circulus ovarium finiens minus spongiosus.

COLCHICUM TOURNEFORT. t. 181.

LINNÆI n. 457

Tubus floralis ex ipsa radice natus, absque exemplo longus (*x*), perangustus, denique in tria majora & tria minora conniventia, elliptica (*y*) segmenta divisus. Stamina sex, ex imis petalis (*z*) nata. Tubæ tres, pariter enormiter longæ, filiformes, hamis terminatæ recurvis. Fructus magnus, ovatus, trilocularis, polyspermos (*z**).

1255. COLCHICUM flore folium longe præcedente, petalis ovatis.

Colchicum FUCHS. p. 356. 357. CAMERAR. Epit. p. 845. DODON. purg. p. 371, hist. p. 460. SCHINZ & STORCK in libello.

Varietates flore albo, lineato, pleno, &c. RUDBEK II. p. 123. seq.

Colchicum foliis planis, lanceolatis, erectis LINN. p. 485.

Varietas autumnno florens absque foliis, in omnibus pratis, potissimum subudis, florum ultima prodit.

Radix

(*m*) TOURNEFORT. C.

(*n*) *Viola alba* prima emicat, triennio durat
PLIN. L. XXI. n. 38. Inter bulbosas THEOPHRAST.
L. VII. c. 13.

(*o*) TOURNEFORT. A.

(*p*) Ibid.

(*q*) Utrumque A.

(*r*) D.

(*s*) F.

(*t*) TOURNEFORT. B.

(*u*) B. B.

(*x*) B.

(*y*) A. A.

(*z*) Ad A.

(*z**) t. 182.

aequalia, a
untur, qu
nt, & cu

monae C

obtusa. C
lum conti
exteriora
te, subbi
na ex circ

is.

sur le G

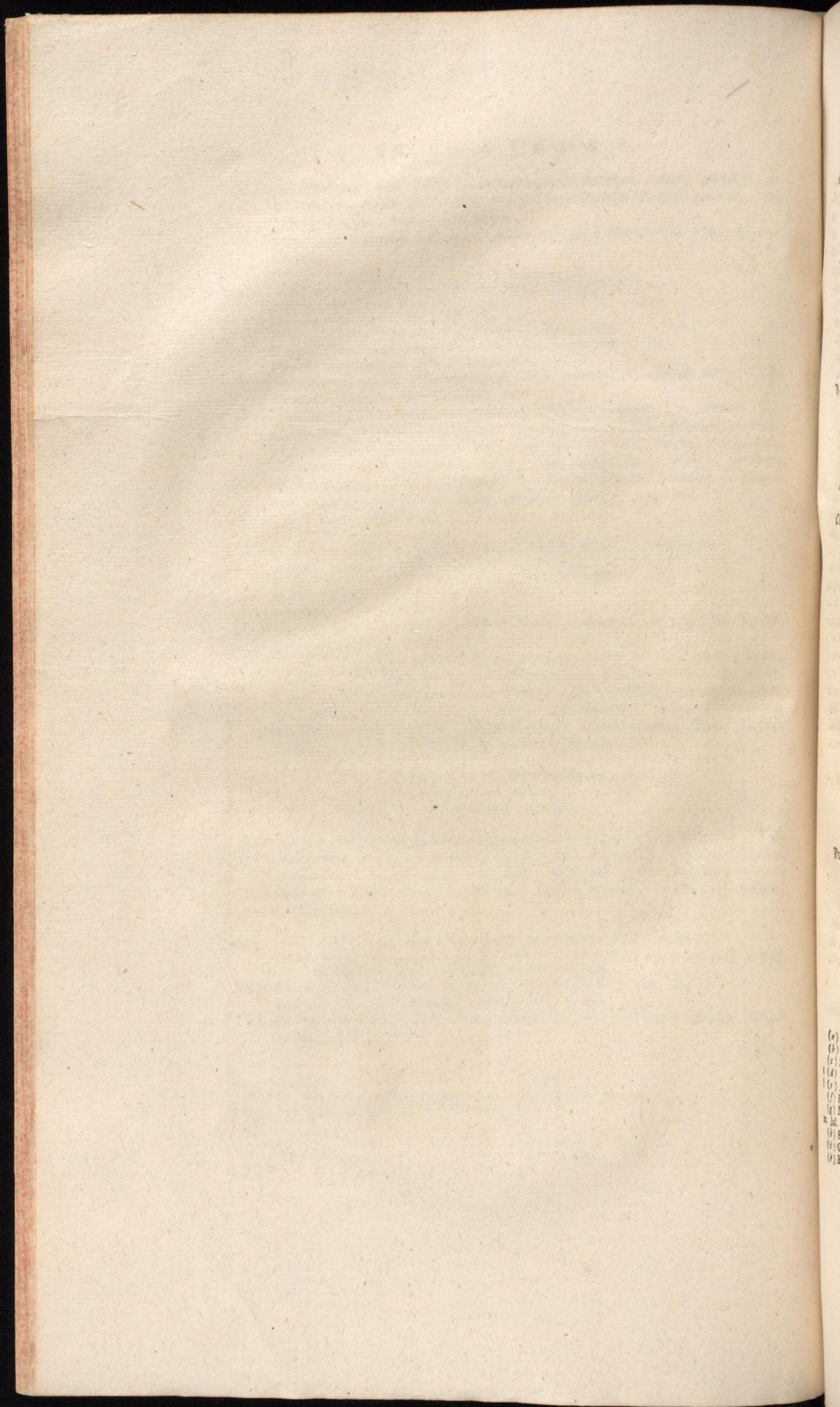
uali gemeli
libus, ovula
tis, emargina
a anthera in
ca filicornis

tus, den
ta divisu
ter longi
triloculari

purg. p. 17

adis, floru

Ris

6
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

β. Idem est *Colchicum vernum* C. B. quod prope *Roche* in pratis circa *Rennaz* abundat, & *Tiguri*, & circa *Divionem* prodit (a), & perinde florem paulo ante folia profert, quæ una cum flore supersunt, idemque petala habet angustiora. Folia vero neque linearia sunt, neque patula, etsi perinde, ut petala, aliquanto quam alteri angustiora sunt.

Radix globosa, carnosa, vaginosa, hinc convexa, inde plana: in ea facie de sulco novum caulem emittens, autumnio fructum, cum foliorum rudimentis, sub terra producit. Flos vero ea ætate, & perinde vere in varietate β. solus emergit per sulcum veteris radices, tubo semipedali, dodrantali, petalis dilute purpureis. Proximo vere [aut sub junium mensem in varietate β] folia succedunt, liliacea, perampla, ovato lanceolata, quæ sessilem fructum continent.

? 1256. COLCHICUM flore cum foliis conjuncto, petalis linearibus.

Colchicum montanum CLUS. hisp. p. 266. *hispanicum* hist. p. 200.

Colchicum montanum, angustifolium C. B. J. R. H. SCHEUCHZER II. II. p. 132.

Colchicum foliis linearibus patentissimis LINN. p. 485. LOFLING. p. 19.

A Cl. SCHEUCHZERO lectum prope *Madefen*, supra *Campdolcin*, & ab ILL. GESNERO in pratis *Altstettensibus*, qua itur ad montem *Gamor*.

Flos autumnalis, angustioribus petalis, vix duas lineas latis, paulo ante folia erumpit. Folia femuncem & paulo ultra lata.

Colchicum autumnale nostro ævo per lites celebritatem nactum est, quibus occasionem dedit: vulgo dicitur radix esse nauseoso & acri odore, sapore acri, faucesque constringere (b), linguam vero ita amburere, ut per plures horas sensum amittat (c). Sic vinum, cui radix infusa fuit, urinam cum ardore (d) urfisse legitur, granum vero unicum in ventriculo (e) sensum quasi ustionis excitasse, urinam cum simili sensu frequenter coegisse reddere, deinde tenesimum fecisse, appetitum abstulisse, alvum aliquoties aperuisse, quoad acris ejus radices effectus decocto radices *Althææ* sopiretur. Nuper effossa eadem lacteum sereni dicitur reddere (f); extractum aquosum amarissimum (g) esse; vaporem ipsum manus & nares momordisse; & lotium citavisse: cum aceto amarum dare saporem & extractum amarum. Succum dentes stupefacere, & salivam intolerabili amarore imbueri. Etsi saporem avellanarum habere videatur, tamen manducatam radicem labia calefacere, salivam ciere. Tincturam æthere factam, & extractum etiam secundum, tamen amarissimum esse, & acerrimum. Quare ex vetustioribus jam testimoniis duas radices drachmas purgare (h), & alias cum maximis symptomatibus alvum civisse (i), ad necem usque (k). Sed etiam radicem contra febrem propinatam funestum eventum (l) habuisse, & feminum drachmas duas, has cum vomitu horrendo (m); alias duos pueros a Colchico interemptos fuisse (n), & aliæ ejus generis historiæ extant (o).

Porro animalia ea radice pasta interiisse dicuntur, ut *Damæ* (p), & inflammato ventriculo vitulus (q). Et canem (r), prævalidum animal, a devoratis quinque radicibus ægrotasse legitur, a duabus vero unciis excæcatum fuisse (r*), & in alio exemplo a duabus drachmis cani ingestis, cum plurimo vomitu & alvo mota pereunte, ventriculum parvum & inflammatum repertum fuisse, intestina angusta, crassa duraque, & membranas vomitu & alvo egestas (s). Merito ergo *MARANTA* eos carpsit, qui Colchico (t), ut funesta radice, pro *Hermodactylo* uterentur, & *DESSENNIUS* (u) suspecto pharmaco uti noluit.

ILL.

(a) COLLET. p. 19.

(b) BOERHAAVE *Prælect.*

(c) STORCH *de Colchico inis. exper. I.*

(d) *Exper. 2.*

(e) *Exper. 3.*

(f) BROOKESBY IV. p. 164.

(g) MARGES *Journal de médecine* ann. 1765.

m. Jul.

(h) PRÉVOT. *medic. pauper.* p. 448.

(i) CORDUS.

(k) BROOKES. IV. p. 164.

(l) GARIDEL.

(m) *Pæon. & Pythagor. Exerc.* p. 227.

(n) AGRICOLA. AMMON. p. 90.

(o) *Bresl. Saml.*

(p) ROHR. *phycotb.* p. 49.

(q) SCOPOLI p. 225.

(r) *Phil. Transf.* n. 335.

(r*) *Med. Mus.* III. n. 5.

(s) STÖRK. *Colchic.* p. 21. 22. 23.

(t) *Method.* p. 17.

(u) p. 439.

ILL. ergo STÖRKIUS (x) radicem, sub æstatis principium lectam, cum duodecimo aceto digessit, mellis duplum admiscuit, & oxymel Colchici coquendo paravit. Id medicamentum potest ad sex (y) drachmas in puero, in viro (z) ad fescuncem dari, & omni bihorio ad drachmas (a) duas. Ita nonnunquam in ægris ab ILL. VIRO curatis tanta cum violentia urina mota est, ut per sex dies continuos novem libræ lotii (b) quotidie redderentur, & intra tantillum tempus hydropici abdomen molle redderetur, coque solo ex remedio æger plane convalesceret (c). Ejusmodi fanati hydropis exempla VIR ILL. habet (d), utiliter etiam adjuncta terra foliata tartari (e). Idem oxymel hydropem cum periculosa tussi (f) conjunctum sustulit, & cum ictero (g), cumque asthma (h); & oxymel ad asthma (i) cum tussi conjunctum (k), & in pectoris (k*) hydrope (l) utilissime datum est. Pulverem bono cum successu in hydrope Cl. HEUERMAN propinavit (m), & oxymel Clar. MARGES (n) in aliquot ægrotis, eodemque excreationem in asthma vidit (o) promoveri.

Verum, ne nimium his bonis medici latentur, existit Carolus (p) CRATOCHWILL, qui omnia alia nos docet. Is radicem rapaceam esse monet, subamaram, intertem, cujus quatuor drachmas (q) absque ullo effectu sumferit. Aquam reperit, quæ de radice stillat, acidam esse; vinum, cui infusa radix, amarum, & amarum inde paratum extractum; sic extractum spirituosum; acetosum denique amarum & subacidum; negat porro oxymellis quinque uncias, intra unum diem, in Nosodochio datas, ullum conspicuum effectum ostendisse. Ita in Angliâ negatum est, vim in ea radice diureticam esse (r).

Fatetur ergo ILL. STÖRKIUS in Carniola (s) se innocuam radicem reperisse, ut integram devorare licuerit illæso; & cum ipse experimentum repeterem, absque ullo sapore & acrimonia autumnalem radicem reperi. An forte, quod MARRANTA monuit (t), verno tempore amarissima, autumno dulcis est? Sed tamen in aliorum experimentis vehemens a Colchici usu irritatio & dolens urina (u) successit, & apud Cl. MONRO. Alii medici scilla debiliorem (x) faciunt: alii tamen oxymel valide lotium pulisse viderunt, felice omnino eventu (y). Denique in ipsis tamen Cl. CRATOCHWILL (z) experimentis canis ab unciis duabus radicem cum inflammatione intestinorum interiit. Mihi vero ab omni experimento alienum videtur, canem a duabus radicibus interire, dum homo quaternas ferat. Nam in universum canes majores, quam homines, medicamentorum doses ferunt.

Amuletum ex Colchico ad pestem & morbos contagiosos valere neque WILHELMIO (a) credo neque aliis (b).

II. TRISTEMONES.

CROCUS TOURNEFORT. t. 183. 184.

LINN. n. 55.

Flos fructui innatus, ex longissimo (a) tubo paulatim dilatatus, finditur in segmenta floris bis tria (b), interiora fere latiora, & alterius coloris. Stamina tria, & tuba

(x) De Colebic. p. 47. 48.

(y) p. 145.

(z) Ibid.

(a) p. 147.

(b) Caf. I.

(c) p. 48.

(d) Caf. 5. 7. 8. 10. 13. continuatio experimentorum p. 152. 155. 156. 221. 252. 254.

(e) p. 148.

(f) Caf. 4. 6. contin. experiment. p. 250.

(g) Caf. 9.

(h) Contin. experim. p. 155.

(i) Caf. II. Contin. experim. p. 149. 156. Etiam BUCHNER. miscellans. ann. 1728. p. 222. ipsam radicem.

(k) Caf. 4.

(k*) Caf. 12.

(l) Contin. experim. 149. 152.

(m) Untersuch. p. 247.

(n) l. c.

(o) Ibid.

(p) De radice Colchici vulgaris Francf. Viadr. ann. 1764.

(q) Duas vel tres drachmas Med. Mus. III. n. 5.

(r) Med. Mus. l. c.

(s) Contin. observat. p. 233.

(t) Meth. p. 31.

(u) Journ. de Med. ann. 1765. m. Juin.

(x) Dropsy p. 88.

(y) p. 108.

(z) p. 48.

(a) De Colebico Lipsf. ann. 1721.

(b) WRDEL de Colchico p. 12. GROTIAN 009 Leucojen. BOCCONE offero. p. 56.

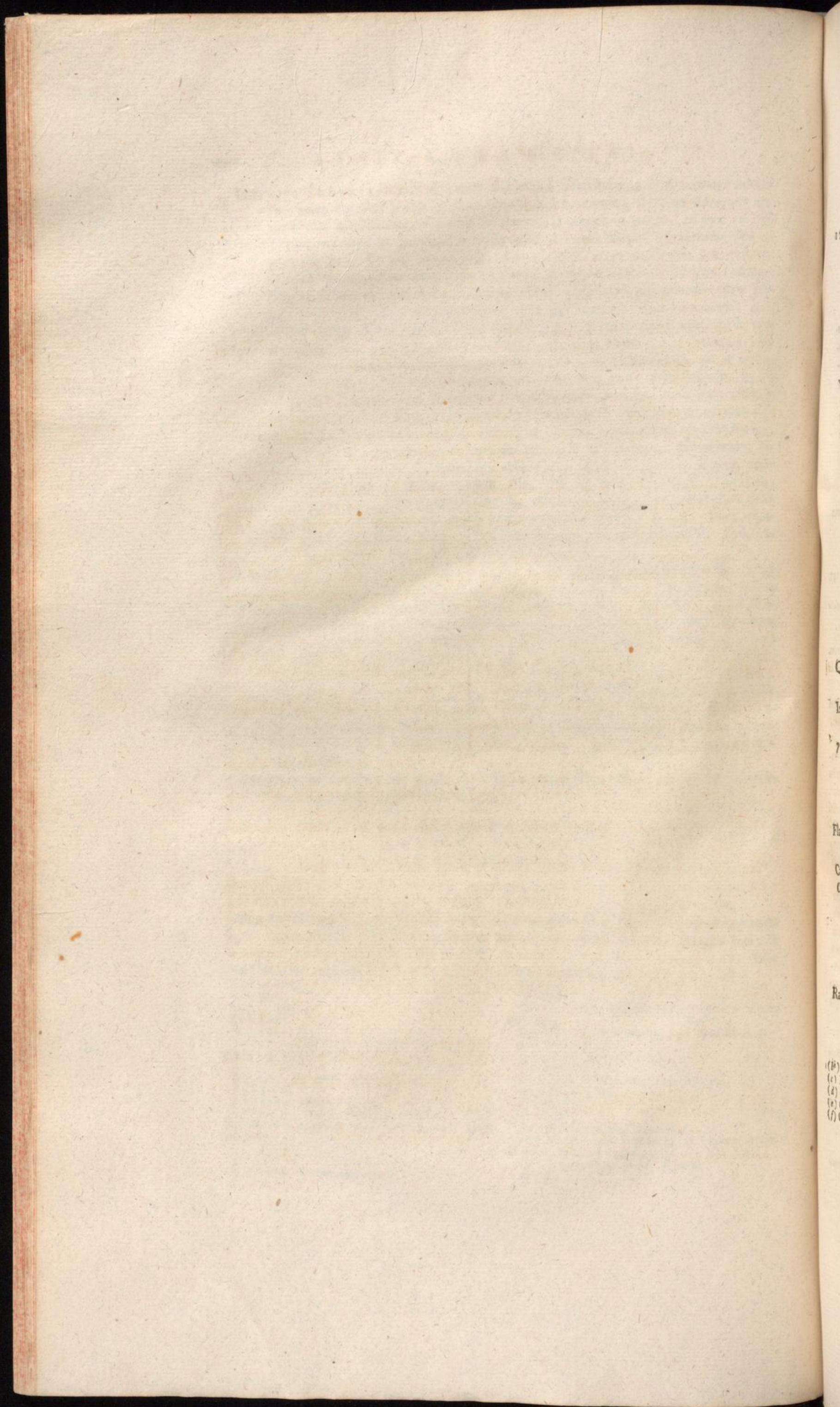
(c) TOURNEFORT. t. 183. supra B.

(d) A.

n dandis
quendo p
viro i a) d
unquam
ut per le
ra tam
io ager p
habet
tropem
umque ab
& in p
cessu in
es (u)
moveri
ATOCIRW
maram, i
Aquam r
x, amaran
etofum de
intra un
e. Ita in
verille, et
cem. ad
quod M
? Sed m
as urina (r)
(x) ficut
eventu (f)
ani d un
d omi ex
in homo qu
medicament

WILEY

in segmen
ina tris, d
Vid
of. III. a-
join
Castis of

tuba in tres plumosas (*b**) antennis fissâ, breviores, aut longiores Fructus cylindricus (*c*). Semina rotunda (*d*).

1257. CROCUS tuba brevissime trifida.

Varietates floris sunt (*e*) innumerabiles. Albo flore est, sed frequenter venis purpureis, magis minusve confertis, striato, denique toto violaceo.

Ecce aliqua nomina.

α Flore albo.

Crocum vernum, latifolium, albo flore CLUS. *hist.* p. 203. *ic. int.* (*f*).

β. *Crocus vernus, albus, latifolius, variegatus*, C. B. SCHEUCHZER. *It. IV.* p. 333.

Crocus vernus, latifolius, albus, versicolore flore L. CLUS. p. 204.

γ. *Crocus vernus, latifolius, flore purpureo* CLUS p. 203.

Albo flore, basi violacea, tubus striis concoloribus vulgatissimus est in Helvetia montana & subalpina. Descendit in planitiem, & provenit in *Prépoury* prope *Roche*, in pratis sub *Moutru*. In montosis Neocomensibus, Biennensibus ubique, primæ veris planta est. Varie venosus passim intercurrit.

Radix rotunda, depressa, obducta reticulo. duos bulbos sibi impositos habere videtur, majorem nempe radicem orbiculatam, compressam, cui impressus est cauliculus, cujus pars ima exiguo bulbo similis est. Vagina prima viridis, altera spathacea latea, obtusa. Folia radicalia tria, quatuor, scapum superantia, linearia, hinc graminea, lineata; inde alba linea per medium divisa. Vagina grandis, tubum floris amplexa. Petala exteriora longiora, evidentioribus lineis picta, interiora minus, eademque breviora & latiora. Tuba apice vix per unam lineam trifido: quodque stigma dilatatum, infundibuliforme, tenerrime fibrosum, & per ætatem in fila fissum multo, quam in sativo Croco breviora.

? *Crocum montanum* CLUS. *hist.* p. 269.

Crocus (g) alpinus, autumnalis C. B.

Quem LOBELIUS in arduis vallis Augustæ nasci dicit, haud procul a monte *D. Bernhardi* & Cl. CAPPELER in mont *Pilato* legit.

Is utique idem nostro est, flore violeceo diluto, ut vel ex alba linea intelligas, quam CLUSIUS describit. Flos tamen major est.

? CROCUS flavus, linea in petalis exterioribus viridi.

Crocus vernus, latifolius, flavo vario flore L. CLUS. p. 205. & 206. *Vernus Mesiacus* EJUSDEM *pannon.* p. 227.

Crocus luteus, lineis nigris SWEERT. *florileg.* t. 5. Habet & PASSÆUS *hiem.* t. 7. BLAKWELL. t. 144.

Flavus insignior varietas in *der Schwendi Abbatis Cellanorum* & in mont. *Glaronensibus* ab ILL. GESNERO lectus est.

Cætera simillimus, tria cornua tubæ duplo longiora habet, quam albus.

Crocus sativus circa *Brieg, Naters, Leucam & Sedunum* colitur, cæterum a spontaneo, cum quo LINNÆUS conjungit, diversus, tuba profunde trifida, in tria longa segmenta divisa (*b*), quorum finis æque trifidus est, uti tota tuba spontanei verni Croci. Deinde ea tria tubæ cornua odorata sunt & aromatica, non ita spontanei: eademque cornua sunt, quæ in officinas Croci nomine recipiuntur. Sed etiam flos multo major est, quam nostro verno.

Radix Croci acris est. Inter discutientia CELSUS numerat (*i*).

IRIS

(b*) t. 184. D.

(c) F. G.

(d) G. H.

(e) Conf. *It. Helvet.* II. p. 254.

(f) Conf. PASSÆUM *hyem.* t. 7. de BEY & C.

(g) *Crocus autumnalis hebes* PLIN. L. XXI.

n. 39

(b) TOURNEFORT. t. 184. D. BLAKWELL.

f. 2. 3. a. a. a.

(i) L. V. c. XI.

IRIS (a) LINNÆI n. 59.

IRIS TOURNEFORT. t. 187. 188.

BLAIR. *Essays* t. 3. f. 7. 8. 9.

& XIPHION TOURNEFORTII. t. 189.

& SISYRINCHIUM TOURNEFORTII. t. 365.

Spatha fere bifolia tubum floris continet. Fructus ovato cylindricus bilocularis, polyspermos (b). Ei infidet flos ex cylindrico tubo (c) sexfidus, monopetalos (d). Tria petala interiora erecta (e), angustiora, ungue simplici, ovato lanceolata, paulum undulata, intus carinata. Tria exteriora latiora, longe reflexa (f); ovata, linea media barbata percurfa, vel imberbi. Ex summo tubo floris stamina tria, quæ inter petala reflexa & tubæ ornamenta, tamquam in canale (g) continentur. Tuba (b) apice fissa in tres bracteas florales latas, convexas abut sine bifido, sub eo sine arcu eminente divisas.

I. PETALIS REFLEXIS BARBATIS.

1258. IRIS foliis ensiformibus distichis, petalis reflexis barbatis, tubalibus arcu distinctis.

Iris Germanica FUCHS p. 317.

Iris sylvestris major CAMERAR. *Epit.* p. 2.

& pro hortensi varietate, quæ non differt, *Iris* EJUDEM p. 1. DODON. *Coron.* p. 147.

Iris major PASSEI *est.* t. 3.

Iris corollæ barbata, caule foliis longiore, multiflora, floribus inferioribus pedunculatis LINN. p. 55.

Iris hortensis nostræ similis BLAKWELL. t. 69.

In Helvetia vitifera ubique. Basileæ *an der Baar* ad Rhenum, ad arcem *Munchenstein.*

In Aquilejensibus abunde in rudibus *St. Tryphon*, ad viam a *Glerole* ad *Vevai*, à la *Tour*, in rupestribus *Pasgardflüh* prope *Biennam* &c.

Radix dura, cylindrica, grandis. Folia plana, & disticha, crassula, pedalia, unciam lata. Caulis pedalis & ultra, pauciflorus. Spathæ albæ, ovato lanceolata, magnæ, ficcæ, ad ramum floralem fere quinæ. Flores conjuncti, duo, tres; in ima vagina sinu foliosa & robusta. Flores magni, petalis erectis semiberbaceis, petiolatis, saturate cæruleis, ellipticis, profunda carina exsculptis, propriis tumoribus aciem petalorum tubariorum amplexa: petalis reflexis dilutioris coloris, cum lineis purpureis, ad latus lineæ mediæ, in qua plurimi contra antheram oppositi pili crassuli, flavi (i) pubescunt. Eadem crassissimis tumoribus nascentia filamenta amplectuntur. Ornamenta tubæ ferrata, bifida, extus arcu eminente, emarginato, sub divisione distincta, interius linea plana eminente. Odor flori gratus, aquosus, radix inodora.

In radice Iridis (k) vis est purgatrix (l), quæ phlegma & bilem ducit, nimia vero copia data etiam sanguinem & bilem atram. Succus expressus adhibebatur ab uncia (m), ad biuncem (n); etiam ad quatuor uncias (o) ad hydropem AMATUS propinabat (p), & BRASSAVOLA. FALLOPIUS (q) mitiora præferbat, nimios ab Iride dolores succedere gnarus. In hydrope neque SYDENHAMUS Iridem repudiavit, neque LISTERUS (r), & passim felicia exempla

(a) Iris folia fert Gladioli, majora, latiora & pinguiora. Flores in summitate cujusque caulis, æqualibus inter se spatiis distant, incurvi, varii, candidi, pallentes, lutei, purpurei & cærulei. Radices geniculatæ, solidæ, odoratæ DIOSCORID. t. 1. de Iride *Illyrica*, quæ nostro ævo *Florentina* dicitur. In Illyrico, quam in Macedonia efficacior, in Thracia inodora provenit THROPHRAST. *caus.* L. VI. c. 28.

(b) TOURNEFORT. t. 187. H. & t. 188.

(c) TOURNEFORT. B. B. conf. GREW. t. 76.

(d) Recte BLAIR. *Essays* p. 35. MAGNOL. & RUPP.

(e) TOURNEFORT. 2. 3. 4.

(f) IDEM. 5. 6.

(g) T. 187.

(h) T. 187. C. T. 189. B.

(i) Conf. LUDERMULLER. *Versuch.* t. VIII.

(k) ARRHÆUS *Cur. diut.* L. II. c. 12. 13. Male vulgo Ileos scribunt.

(l) RUFUS.

(m) AMATUS.

(n) Sibi tribuit inventum MASSARIA *præf.* p. 339. Dabat cum manna.

(o) LISTER. *hydrop.* p. 58.

(p) In DIOSCORID. p. 5.

(q) *Purg. simpl.* c. 54. in DIOSCORID. l. c. 6.

(r) l. c. Etiam CHOMEL. Semuncem cremoris tartari addebat p. 14.

cularis, p
monope
, ovato
e reflexa
o floris
candle
xas abit

S.
balibus an

Curia. p. 147
s pedunculati

Monoclepis
ad Versi

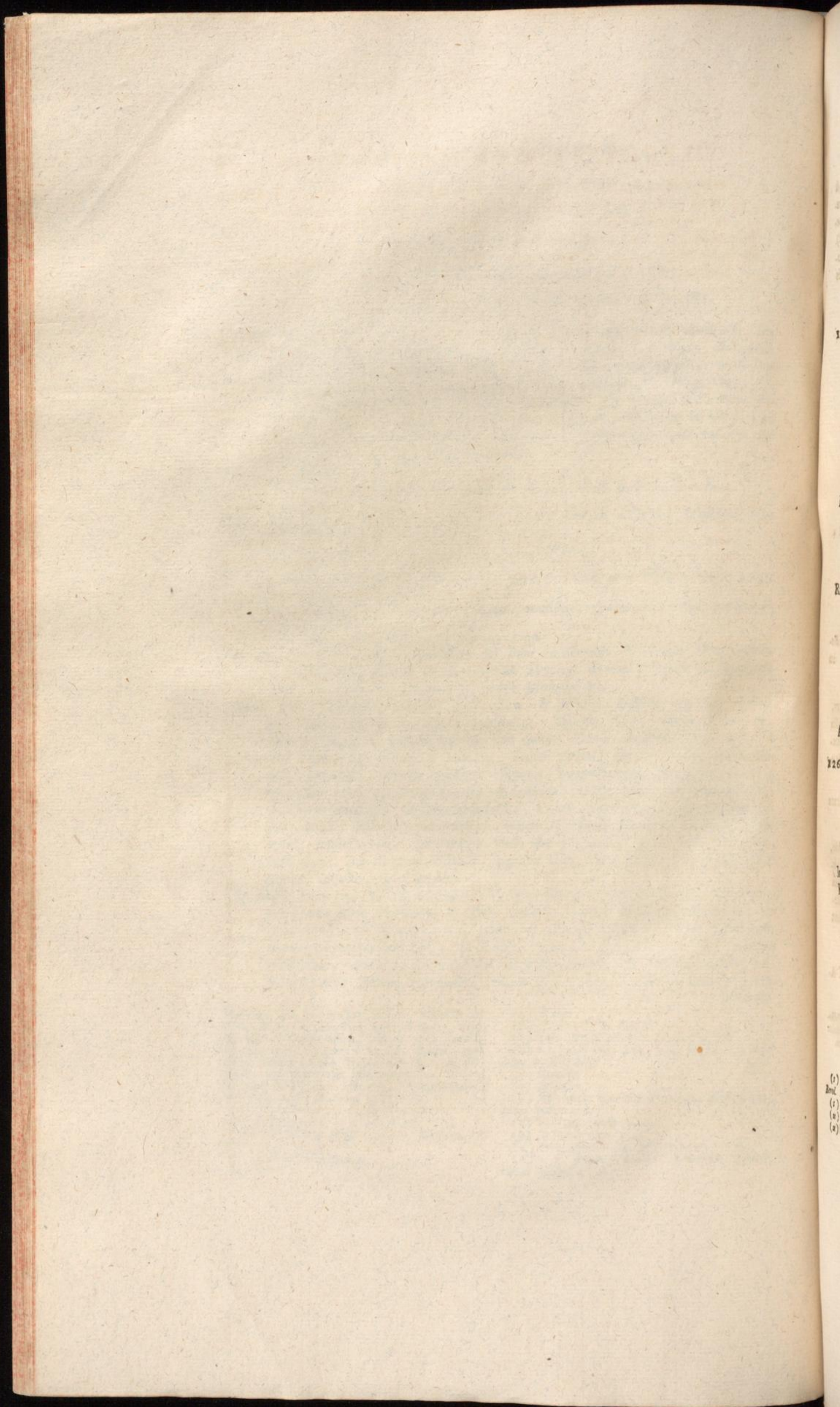
alia, min
a. colata,
10. tris. n
femiberta
is, propu
ris colom,
am oppoli
centia fla
eminente.
Odor flor

nimia vero
bebatur ni
hydrogen
g) mision
neque Si
ssim felici
exempl

VIII
12. 13. 14

prati. p. 139

. l. c. 6
ocem crenat

exempla (s) legas. Guttis 80 (t) succi, singulo bihorio datis, hydrops sanatus (u). Decocti similis effectus est. Clyster icterum sanat (x). Recentem tantum radicem purgare (y) LINNÆUS monet, recentis etiam solus succus exprimitur. Inter discutientia CELSUS (z).

Ex Iridis flore macerata & putrescente, cum calce adjecta, pulcher viridis color paratur (a).

II. PETALIS REFLEXIS IMBERBIBUS.

1259. IRIS foliis linearibus, caule subnudo, petalis reflexis imberbibus, venosis, tubarum arcu acuminato.

Iris tenuifolia CORD. L. II. c. 42. PASSÆUS t. 3. *estiv.*

Iris angustifolia media, seu varia CLUS. Pannon. p. 252. & XI. *species prior* p. 253.

& XI. *altera species* p. 254.

Iris tenuifolia Michelfeldensis spontanea forte CLUSII *angustifolia major seu prima* J. B. II. p. 729.

& denuo *Iris tenuifolia major, flore caruleo & striato angustifolia secunda* J. B. II. p. 727. ex CLUSIO.

& *Iris tenuifolia, violacea tertia* II. p. 729. ex CORDO.

Iris corollis imberbibus, germinibus trigonis, caule tereti, foliis linearibus LINN. p. 57.

In Helvetia rara, reperitur etiamnum *Michelfeldæ* teste Clar. la CHENAL. GESNERUS etiam ait, Iridem angustifoliam hic habemus *Epist.* p. 72. b. Sed efficaciam addit parem esse & majorem, quam Illyricæ. Id de nostra dici nequit, dicit tamen Vir Cl. in pratis humidis tenuifoliam nasci. In Germania legeram abunde inter *Eubek & Waldek supra Jenam.*

Radix fibrosa, multiplex, fibris teretibus, anulatis, fetis coronata. Folia cubitalia, angusta, carinata, vix tres lineas lata. Caulis rectus, cubitali major, tripedalis, foliis brevibus adpersus, biflorus. Spathæ caruleæ, flores gemini. Flos naturali plantæ totus cyaneus, Petala erecta petiolata, elliptica. Petalorum reflexorum alba origo, bractæ caruleæ, venis saturatoris coloris pictæ, imberbes; eadem duabus appendicibus stamen nascens amplectuntur. Tubæ foliola bifida, ferrata, sub fissura triangulo eminente percurfa. Aciem eorum appendix rectorum petalorum utrinque coerces. Fructus ovato trigonus, levis.

A pecore non tangitur, & sicca inodora est (b).

1260. IRIS caule inflexo, foliis ensiformibus, petalis erectis minimis, reflexis imberbibus.

Acorum falsum CAMERAR. *Epit.* p. 6.

Acorus adulterinus BLAKWELL. t. 261.

Pseudoiris DODON. *Coron.* p. 159. *hist.* p. 248. *palustris Hort. Aichstett. vern. ord.* 8 t. 7. f. 3.

Iris corollis imberbibus, petalis exterioribus stigmatibus minoribus, foliis ensiformibus LINN. p. 56.

In omnibus fossis aquosis Helvetiæ.

Radix magnum & longum, cylindricum, tuber est, deorsum fibrosum, intus rubrum. Folia amplissima, tripedalia, eminente nervo, plana cæterum & ensiformia. Caulis foliosus quadrupedalis, pauciflorus, alterne reflexus. Spatha trifolia, pro gemellis floribus. Flores speciosi, flavi: radii & nigricantes lineæ in reflexis petalis, quæ cæterum elevatis marginibus filamentum staminis sibi adhærentis amplectuntur. Petala erecta minima, elliptica, magnis tumoribus tubaliam petalorum aciem amplexa. Tubarum bractæ sine suo exterius tripartitæ. Lamina exterior bicornis, sine ferrato. In eâ linea eminens media parabola augetur. Fructus longus, ovatus, tribus collibus eminens, quorum quemque linea dividit.

Radix

(s) *Eph. Nat. Cur. Dec. II. ann. 8. obs. 63. Act. Berol. Dec. I. ann. 8.*

(t) *Essays of a Societ. at Edimb. V. p. 93.*

(u) *Fränk. Anmerk. IV. p. 493.*

(x) *Natur. hist. of Kamtschatka p. 219. 220.*

(y) *Obstac. medic. p. 10.*

(z) *L. V. c. XI.*

(a) *La HIER accil. de la vus. p. 679.*

(b) *SCHREBER, III. Saml. p. 41.*

Radix adstringit (a), tamen etiam acris, ut succi uncia tres alvum ducant (b), & succus denti dolenti admotus sensum subito tollat (c). Male adeo pro aromatico acoro in medicamenta, inque confectiones recipitur, vi adstringente vi metura potius, ut medicamentum inde stomachicum *Christianus LANGE* pararet (d). Frigidum esse olim *Lisettus Benancius* (d*). Cum vitriolo martis infusum, ut alia adstringentia, ex vegetali regno, atramentum dat, *Scotis montanis* notum (e). Flos acerrimus bonum colorem flavum suppeditat (f).

GLADIOLUS (g) *TOURNEFORT. t. 119. MALPIGHI f. 145.*

LINN. n. 55.

Spatha bifolia. Fructus obtuse trigonus, sulcatus (h), polyspermos. Ex eo flos monopetalos (i), ex brevi tubo in sex segmenta fissus. Tria superiora (k) intervallo aliquo distant a tribus inferioribus (l). In utroque ordine medium latissimum est, supremum adeo & infimum (m). Stamina ex imo floris tubo tria (n) brevibus filamentis. Tuba in tria undulata foliola divisa (o).

1261. GLADIOLUS foliis ensiformibus, floribus distantibus LINN. p. 52.

Victorialis rotunda GESNER. *CORD. in Discors. p. 63. Hort. Aichstett. est. Ord. 4. t. 10. f. 2 & f. 3. & t. 12. f. 3.*

Victorialis mas *CORD. hist. L. I. c. 32.*

Gladiolus DODON. *Coron. p. 162. hist. p. 209. RIVIN. monop. irreg.*

Gladiolus Narbonensis PASSIUS *estiv. t. 11.*

♂ Flore albo. LOBEL.

C. GESNER minorem varietatem legit circa *Chur &c. in montibus Abbatibus Cellanorum.* Majorem C. GESNERUS in monte *Zurichberg*, per agros. J. B. in prato inter *Burdigni & Thuri.*

Radix bulbosa, carnosa, generat adgnatos. Caulis pedalis, & paulo ultra, erectus, foliosus, spica terminatus unilaterali, floribus aliquo intervallo distinctis. Folia ensiformia. Bractea graciles, longe lanceolata. Flores quatuor, quinque, purpurei, speciosi; petala inferiora, macula inscripta: supremum deorsum fornicatum, reliquis imminens.

Radicem dulcem videri, in vulneribus tamen vim extrahentem validam demonstrare FALLOPIUS (a).

Ex Liliaceis per Anthericum ad Scheuchzeriam, Juncum, Acorum, Triglochin, in ordine naturali transitur; sed idem ordo naturalis cum Liliaceis plantis Orchideas connectit, radice, foliis, habitu, floribus, fructu similes, staminibus potissimum diversas. Natura in reticulum sua genera connexit, non in catenam: homines non possunt nisi catenam sequi, cum non plura simul possint sermone exponere.

I. PETA-

(a) BLAIR. *miscellan. p. 78. NEUMAN. p. 631.* edit ZIMM.

(b) *ibid.*

(c) ALLEN *Synops. p. 321.*

(d) PAUL AMMAN. *remed. stomach.*

(d*) *Pharmac fraud. p. 77.*

(e) *Philos. transact. n. 117. PECHET. herbal. p. 97.*

(f) DENSO *Monatl. Beiträg. p. 366. 367.*

(g) Gladiolo folium Iridi simile; minus, angustius, mucronatum, nervosum. Caulis cubitalis; flores purpurei, in ordinem digelli, inter se distant; rotundo

femine, radicibus geminis, una parvorum bulbilorum modo supra alteram sedente, quarum inferior gracilis, superior uberior est *DIOSCORID. IV. c. 20.*

(b) *TOURNEFORT. C.*

(i) *Ad B.*

(k) A cum duobus proximis.

(l) *ibid.*

(m) *ibid.*

(n) *CAMERAR. Epist. p. 6.*

(o) *MALPIGHI f. 201. TOURNEFORT. ad A.*

(a) *Vulner. p. 265.*

et (b), &
pro aroma-
ente vi me-
parare (j),
martis in-
tis montan

f. 145-

eo flos m-
ra (k) in-
edium laci-
o floris m-
o).

p. 92.
m. 47. 014

Abbatu Co-
gros. 11 a

ultra, eia,
ltinchi via
quinque, 70
orum in-

demolito

Triglochis
is plaris O-
i, flumino
non in cas
simil possit

L. PETA

verum bolli
quam in
ed. IV. c. 24

port. 21

